

Notulen

**Algemene Vergadering van Aandeelhouders ABN AMRO Bank N.V.
20 April 2022**

**Hoofdkantoor ABN AMRO, Gustav Mahlerlaan 10, Amsterdam
14.00 – 17.00 uur**

(Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering)

1 Opening en mededelingen

De voorzitter

Dames en heren, voordat wij doorgaan met de daadwerkelijke vergadering wil ik graag even stil staan bij de gebeurtenissen in de Oekraïne. De oorlogsbeelden die dagelijks bij ons binnenkomen schokken ons ten zeerste, en onze gedachten gaan uit naar de onschuldige burgers die dagelijks door deze oorlog worden getroffen. Robert zal later hierop terugkomen en met name ook ingaan op de invloed die het heeft op ABN AMRO.

Dan vraag ik uw aandacht voor een aantal mededelingen van huishoudelijke aard. Aandeelhouders en certificaathouders wonen deze Algemene Vergadering fysiek of virtueel bij. Dit maakt deze Algemene Vergadering hybride en daarnaast was het mogelijk om stemrecht uit te oefenen via elektronische of schriftelijke volmacht. De vergadering is, zoals gebruikelijk, in het Nederlands maar wordt ook, zoals gebruikelijk, rechtstreeks via een webcast in zowel Nederlands als het Engels op onze website uitgezonden. Van de hele vergadering wordt een geluidsopname gemaakt ten behoeve en uitsluitend ten behoeve van het opmaken van de notulen. Deze notulen zullen uiterlijk vanaf 19 juli 2022 gedurende drie maanden beschikbaar zijn voor commentaar op de website van de bank. Daarna worden deze notulen overeenkomstig de statuten vastgesteld en ondertekend door mij als voorzitter en door Hanneke Dorsman als secretaris.

Ik constateer dat de aandeelhouders en certificaathouders overeenkomstig de wet en de statuten zijn opgeroepen, dat de vergadering dus rechtmatig besluiten kan nemen en dat de aandeel- en certificaathouders geen voorstellen ter behandeling in deze vergadering hebben ingediend.

Dan geef ik nu even graag een korte toelichting op de gang van zaken tijdens de vergadering. U heeft de agenda kunnen bezien in de convocatie. Sommige agendapunten bestaan zoals altijd uit meerdere onderdelen, bijvoorbeeld agendapunt 2. Die bestaat uit de onderliggende punten 2(a) tot en met 2(h). Wij zullen eerst zoveel mogelijk alle onderdelen en presentaties behorend bij een afzonderlijk agendapunt achter elkaar behandelen. Aan het eind van de presentaties zullen wij de vragen beantwoorden die betrekking hebben op het geheel van die presentaties. Onder agendapunt 2 zal dat het geval zijn na de presentatie van EY. Aangezien agendapunt 2(f) ter adviserende stemming aan u wordt voorgelegd, zal voorafgaande hierover ook al de gelegenheid worden gesteld vragen te stellen, voor zover deze betrekking hebben uitsluitend op het bezoldigingsverslag over 2021. Wij denken dat u dan gelet op de onderlinge samenhang meteen een goed en volledig overzicht hebt.

Wij willen alle aandeelhouders en certificaathouders in de gelegenheid stellen de vergadering te volgen en actief aan de vergadering deel te nemen. Bij de beantwoording van de vragen per agendapunt, zullen wij eerst de vragen die wij vooraf hebben ontvangen beantwoorden. Vervolgens zullen wij de vragen per agendapunt beantwoorden die door de deelnemers tijdens de vergadering zijn gesteld via hetzij de live chat of rechtstreeks hier in de zaal. Als u gedurende de vergadering via de live chat vragen wilt stellen, stel deze gerust. Wij vragen u dat in ieder geval zo snel als mogelijk te doen bij de aanvang van het relevante agendapunt en uiteraard kunt u de vraag al eerder stellen, op dit moment geloof ik zelfs al. Meer algemeen gestelde vragen zullen wij zoveel als mogelijk bij de rondvraag laten terugkomen. Wij willen graag alle deelnemers de gelegenheid geven om een vraag te stellen. Tegelijkertijd willen we het tijdschema in de gaten houden. Om iedereen een kans te geven, verzoeken wij u daarom maximaal drie vragen per agendapunt te stellen tijdens de vergadering.

U allen heeft tijdens de hele vergadering de mogelijkheid uw stem uit te brengen. Zoals u kunt zien, is de stemming op dit moment al geopend. De stemming zal mogelijk blijven tot sluiting van agendapunt 8, dus het laatste agendapunt op de agenda. Dat is namelijk het laatste agendapunt dat ter stemming wordt voorgelegd. Stemuitslagen zullen daarom pas aan het eind van de vergadering bekend worden gemaakt. Hiermee sluit ik agendapunt 1 af.

2. jaarverslag, corporate governance en jaarrekening

2.a Verslag van de Executive Board over 2021 (ter bespreking)

De voorzitter

We gaan over tot de behandeling van de agenda met agendapunt 2(a), het bespreken van het verslag van de Executive Board en wie kan dat beter doen dan onze CEO, Robert Swaak.

De heer Swaak

Beste aanwezigen, goedemiddag, en van harte welkom bij ons hier in dit mooie gebouw van ABN AMRO. Wat een genoegen is het om u live mee te kunnen maken. Twee jaar lang heb ik deze prachtige bijeenkomst mogen doen voor het oog van een camera en vervolgens, kijkend in diezelfde camera, me bedenkend hoe zou het zijn om met u in gesprek te mogen gaan over een achterliggend jaar. En ik doe dat met heel veel plezier. Ik doe dat namens de Executive Board en namens de Executive Board zal ik inderdaad dan ook een toelichting geven op alle activiteiten en de resultaten zoals we die het afgelopen jaar gerealiseerd hebben. Het was wederom een jaar dat gemarkeerd werd door COVID-19, al lijkt het, Tom zei het net al, door de oorlog in de Oekraïne alweer heel ver achter ons en toch is het zo dat het nog maar recentelijk was dat er besloten is dat de maatregelen rondom COVID-19 teruggenomen zouden kunnen worden. Het is ook een jaar waarin de Bank voortgang heeft gemaakt, onder andere op de uitvoering van de strategie.

Maar laat me eerst zeggen dat ik heel blij ben dat ik hier vandaag sta zoals ik u net al aangaf, na in de afgelopen twee jaar de vergadering virtueel te hebben mogen bijwonen en houden. En om in alle dynamiek leiding te geven, heb ik bij mijn aantreden vier prioriteiten benoemd die ook in 2021 relevant bleven: de bank door de COVID-19-crisis heen loodsen, samen met de teams, samen met de medewerkers; onze 'license to operate,' een belangrijk onderwerp; de uitvoering van onze strategie en de cultuur van onze bank. Vier prioriteiten, gedefinieerd bij aantreden, nog steeds relevant in het achterliggende jaar.

Ik ben, ik blijf, enorm trots op hoe de bank en vooral haar medewerkers zich staande hebben weten te houden tijdens de COVID-19-crisis. In vaak lastige omstandigheden zijn wij toegewijd gebleven aan onze klanten en hebben wij onze dienstverlening zonder onderbrekingen voortgezet. En als het gaat om onze 'license to operate' was de schikking met het Openbaar Ministerie vorig jaar april een belangrijke stap voor de bank. Wij blijven gefocust op onze rol als poortwachter en het afronden van de lopende herstelprogramma's. Daarnaast hebben we voortgang geboekt op onze strategische agenda. Zo is de afbouw van het niet-kerndeel van de zakelijke bank bijna voltooid, veel sneller dan verwacht en hiermee is het risicoprofiel van de bank ook sterk verbeterd. Maar we hebben ook hard gewerkt aan bijvoorbeeld het fundament van data en digitalisering. Zodra dit mogelijk was, hebben wij in oktober het slotdividend van 2019 uitgekeerd en we werken hard aan de uitvoering van ons eerste aandelen inkoopprogramma dat we in februari hebben aangekondigd. Ik kom zo dadelijk nog even terug op de strategie van de bank en onze voortgang hierop, maar laat ik toch eerst iets zeggen over die vierde prioriteit, cultuur. Voor een waardevolle en een gezonde toekomst van de bank zijn cultuur en onze 'license to operate' essentieel. Het is wie wij zijn. Het is waar wij voor staan in een cultuur die afgeleid wordt van de purpose van de bank, 'Banking for better for generations to come.' Het afgelopen jaar hebben we dan ook onze kernwaarden 'care, courage and collaboration' ingebed in de organisatie om de cultuur verder te versterken en dat was een belangrijke stap voorwaarts, maar cultuur verdient continu aandacht en blijft hoog op mijn agenda staan.

Zoals gezegd heel kort onze purpose en strategie. Ik zei het net al. Een purpose 'Banking for better, for generations to come' biedt deze bank en haar medewerkers een kompas, een kompas om de juiste keuzes en beslissingen te maken in alles wat wij doen. Dat is ook duidelijk gebleken tijdens de pandemie, maar ook in zaken als klimaatverandering, hoe wij onze klanten bedienen en het omgaan met sociale ongelijkheid, is onze purpose een leidraad, een leidraad bij al onze keuzes en ons handelen. De drie strategische pilaren van de bank zijn al sinds 2018 'customer experience', 'sustainability' en 'future proof' bank. Eind 2020 hebben we die strategie nog eens extra tegen het licht gehouden en bouwend op de sterke fundamenten van de bank hebben we heldere keuzes gemaakt. We willen een persoonlijke bank worden in de digitale tijd en klanten bedienen in markten waar we schaal hebben. Daarnaast worden we de partner op het gebied van duurzaamheid, iets waar we al jaren mee aan de slag zijn. We maken de bank simpeler, we maken de bank efficiënter en we verankeren dat in een cultuur van het nemen van eigen verantwoordelijkheid, ook om onze 'license to operate' veilig te stellen. Dit geeft ons een stabiele basis om onze klanten zo goed mogelijk te bedienen, te groeien in specifieke segmenten, de kosten te verminderen en de rentabiliteit te verhogen.

Wat hebben we dan in 2021 op die strategische agenda gedaan? We hebben in 2021 vooruitgang geboekt in de uitvoering van de strategie. Een aantal voorbeelden heb ik reeds benoemd zoals de snelle afbouw van het niet-kerndeel van de zakelijke bank. Maar ook de sterke marktposities, bijvoorbeeld in hypotheek en in het MKB, zijn een belangrijke basis voor de toekomst van de bank. Het afgelopen jaar hebben we verschillende groei-initiatieven gelanceerd, zoals de herpositionering van MoneYou-hypotheek. In Duitsland is nu een 'Entrepreneur & Enterprise' unit live, zodat wij ook daar op geïntegreerde wijze ondernemers bedienen zowel voor hun zakelijke als hun persoonlijke bankbehoeftes. De afgelopen jaren is reeds gebleken dat duurzaamheid ook commercieel van toenemend belang is voor de bank. In 2021 hebben wij het sustainability impact fund opgericht dat investeert in belangrijke transitie sectoren zoals energie, circulair en 'social.' En wij bieden nu ook hypotheekklanten die een woning kopen met energie label B een duurzaamheidskorting. Met onze expertise ondersteunen wij onze klanten in hun transitie naar een duurzame samenleving. Ik kom hier later in deze vergadering nog op terug. Verder is er heel hard gewerkt aan het simpeler en meer efficiënt maken van de bank zodat bijvoorbeeld onze frontofficemedewerkers zich volledig kunnen richten op onze klanten. Tevens hebben we de structuur van de bank veranderd. In plaats van vier business units met eigen CEO's hebben we nu drie client units. Personal & Business Banking, onze eerste client unit, ontwikkelt en levert alle digitale capaciteiten en diensten voor onze klanten, terwijl Wealth Management en Corporate Banking, de tweede en derde client unit, zich voornamelijk focussen op expertise. Hiermee kunnen wij veel beter invulling geven aan ons uitgangspunt dat wij gemak brengen in het dagelijks leven van onze klanten en expertise wanneer het er toe doet. Onze bank heeft een sterke positie, een helder profiel, een duidelijke strategische focus en een zeer sterke kapitaalpositie.

Maar laten we ook even proberen vooruit te kijken in een toch aanmerkelijk onzekere wereld. De lage rente heeft in de afgelopen jaren veel druk gezet op onze rente-inkomsten. Wij verwachten dat deze druk nog enige tijd zal voortduren. Ik noemde reeds kort de oorlog in Oekraïne waar de gebeurtenissen zich nog steeds razendsnel ontwikkelen en ik maak mij grote zorgen over deze oorlog, grote zorgen, want het is en het blijft een directe aanval op democratische principes en vrijheid op een schaal die we in Europa niet hebben gezien sinds de Tweede Wereldoorlog. De directe impact op de bank is echter zeer beperkt. Onze exposure op Rusland is minder dan vijftig miljoen euro (€ 50.000.000) en we hebben geen directe exposures op Oekraïne of Wit-Rusland. Tegelijkertijd hebben de sterk gestegen energieprijzen, de gevolgen van de sancties, de risico's op gebied van cybersecurity en de toegenomen onzekerheid in het algemeen uiteraard impact op de Nederlandse economie, onze klanten en daarmee ook onze bank. Uiteraard hebben deze ontwikkelingen onze volledige aandacht en bij de uitvoering van onze strategie zullen wij het komende jaar ons blijven richten op groei in de focussegmenten en het nieuwe klantbedieningsmodel. Onze discipline als het gaat om kosten blijft belangrijk.

Maar voor ik u meer vertel over de financiële resultaten van de bank, zou ik u kort willen toelichten hoe het gaat met de Nederlandse economie, onze grootste markt. Ook tijdens de COVID-19-crisis van het afgelopen jaar heeft

de Nederlandse economie haar veerkracht laten zien en is in 2021 met vijf procent (5%) gegroeid. Door de brede en voortdurende ondersteuning van het bedrijfsleven door de Nederlandse overheid is de impact minder groot geweest dan in veel andere Europese landen. De vooruitzichten voor onze economie zijn door de inval van Rusland in de Oekraïne en de hoge inflatie toch ook wel onzekerder geworden. De impact op de bank zal mede afhangen van hoe snel de economie zich aanpast aan de hoge gasprijzen en de supply shock die we nu wereldwijd zien en die ook zijn effecten heeft in Europa.

Over 2021 hebben we weer winst geboekt na een teleurstellend 2020. U heeft mij dat horen uitspreken vorig jaar. Onze rente-inkomsten staan nog steeds onder druk, mede door de aanhoudende lage rente en de afbouw van niet-kernactiviteiten van de bank. De kosten bleven het afgelopen jaar onder controle en we hebben onze kostendoelstelling van vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) in 2021, en dat is exclusief de schikking met het Openbaar Ministerie, behaald, ondanks de hoge kosten voor het bestrijden van financiële criminaliteit. De kredietvoorzieningen die waren laag, zeer laag, zelfs negatief. De verbetering van het risicoprofiel van onze bank komt tot uiting in de aanpassing van de zogenaamde 'through the cycle cost of risk' naar ongeveer twintig (20) basispunten. Wij blijven een zeer sterk gekapitaliseerde bank die economische tegenwind goed kan opvangen. In oktober konden wij dan ook na het opheffen van de zogenaamde 'dividend ban' van de ECB eindelijk het finale dividend over 2019 uitkeren. Over 2021 stellen wij een dividend voor van eenenzestig cent (€ 0,61) per aandeel. En daarnaast, dat heeft u ongetwijfeld ook gemerkt en gehoord, hebben we in februari ons eerste programma voor de inkoop van aandelen aangekondigd. Dit programma is inmiddels bijna driekwart afgerond.

Wat betreft onze niet-financiële doelstellingen hebben we dit jaar goede voortgang geboekt. Het marktaandeel in nieuwe hypotheeklen steeg van veertien procent (14%) naar zestien procent (16%). Aandachtspunt, en ik zeg dat er gelijk bij blijft de klanttevredenscore, de NPS. Met name in de eerste helft van het jaar stond deze onder druk, beïnvloed door het weliswaar verwachte maar desalniettemin negatieve sentiment rondom de schikking met het Openbaar Ministerie, het sluiten van vestigingen en de prijsstijgingen voor onze klanten. Wij zijn en blijven geïnteresseerd in die klanttevredenscore. Dus wij blijven streven naar een verdere verhoging in de komende jaren.

Diversiteit is al jaren voor mij een enorm belangrijk onderwerp. Binnen de bank is het aantal vrouwen in de subtop in 2021 gestegen van achtentwintig procent (28%) naar dertig procent (30%), een goede stap in de richting van onze doelstelling van vierendertig procent (34%) in 2024. Wij proberen ook met onze financiële producten bij te dragen aan een meer diverse en een inclusieve samenleving. Zo richt het Inclusive Bankingteam zich op het wegnemen van mogelijke belemmeringen voor bepaalde klantgroepen in producten en diensten. En tot slot onze doelstelling op duurzaamheid. Ook daar is goede voortgang gemaakt, maar die zal ik verder toelichten onder agendapunt 2(b).

Geachte aanwezigen, ik ga afsluiten. 2021 was wederom een dynamisch jaar, gemarkeerd door COVID-19 maar ook een jaar waarin we als bank voortgang hebben weten te realiseren. We hebben het onderzoek van het Openbaar Ministerie achter ons kunnen laten, de afbouw van het niet-kerneel van de zakenbank is nagenoeg afgerond en we hebben weer dividend kunnen uitkeren aan u, onze aandeelhouders. Wij willen een persoonlijke bank in de digitale tijd zijn en hebben hiertoe duidelijke stappen gezet. ABN AMRO heeft in 2021 weer winst geboekt, hoewel de druk op de rente-inkomsten, zoals ik net al uitlegde, vanwege het renteklimaat voortduurt. Ook op de niet-financiële doelstellingen boekten we wederom progressie. Daarnaast hebben ook een aantal leden van het voormalige Executive Committee de bank verlaten. Ik wil hen danken voor hun inzet en toewijding aan de bank. En ik kijk nu naar de eerste rij en ik zie daar een zeer gewaardeerde collega, Christian Bornfeld, zitten en helaas gaat Christian, ook om redenen die toegelicht en uitgelegd zijn, onze bank verlaten. Christian, ik doe het in het Nederlands. Ik weet dat je het verstaat. Jij was een drijvende kracht, een inspiratie, een voorbeeld voor velen in de bank. We gaan jou als persoon, jou als professional en jou als collega enorm missen, maar we

weten dat het goed is. Tot slot wil ik vooral mijn dank uitspreken aan mijn ruim negentienduizend (19.000) collega's. Het afgelopen jaar is niet gemakkelijk geweest voor iedereen, bij ons, bij u. In soms moeilijke omstandigheden en werkend vanuit huis hebben wij collectief onze schouders eronder gezet om onze klanten zo goed mogelijk bij te staan en ik waardeer dit enorm en het geeft mij het volle vertrouwen in de toekomst van deze bank. Dank u voor uw aandacht.

De voorzitter

Dank je wel Robert. Robert komt zo nog terug als we over het volgende agendapunt, namelijk de duurzaamheid, dat we als apart agendapunt op de agenda hebben opgenomen, komen te praten.

2.b Duurzaamheid (ter bespreking)

De voorzitter

Daar gaan we namelijk nu heen, maar ik wil daar een aantal inleidende opmerkingen bij maken voordat ik aan Robert vraag om daar nog een nadere toelichting op te geven.

Tot 2030, en we moeten ons goed realiseren dat is nog geen acht jaar meer van nu, wordt er in Europa zo'n vierhonderdtachtig miljard euro (€ 480.000.000.000) per jaar extra geïnvesteerd om de klimaatverandering te beperken. Naar verwachting wordt de helft van die investeringen gefinancierd door banken en investeerders. Dankzij die investeringen worden wij allemaal minder afhankelijk van fossiele energie en de regimes, niet in het minst, waar dat nu vandaan komt, worden we minder afhankelijk van primaire grondstoffen, verbetert onze leefomgeving en gaan we naar een robuuste en toekomstbestendige economie naar we hopen. Dat is óók het perspectief waar ABN AMRO als financiële instelling een belangrijke rol kan en wil vervullen. Duurzaamheid gaat niet alleen over maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar ook over de zorg voor toekomstige generaties en waardecreatie voor al onze stakeholders, en ook dus voor u als aandeelhouder. De bank geeft invulling aan deze belangrijke rol door over haar kortetermijnbelangen heen te kijken en juist oog te hebben voor de belangen van de samenleving op de middellange en lange termijn. De belangrijkste vraagstukken waar we de komende jaren als het gaat om duurzaamheid mee te maken hebben zijn hoe we klimaatverandering beperken, hoe we omgaan met de gevolgen van klimaatverandering in het algemeen en wat dit betekent voor financiële instellingen, zoals banken, in het bijzonder. Klimaatverandering zal gevolgen hebben voor vrijwel elk product en elke dienst die ABN AMRO aanbiedt. Het zal gevolgen hebben voor haar klanten, maar ook voor de bank als geheel en haar medewerkers. Omdat de impact van klimaat toeneemt, komen er steeds meer regels op het gebied van de rapportage over materiële kansen en risico's. Investeerders moeten immers uniforme en gevalideerde informatie ontvangen over alle materiële onderwerpen en duurzaamheid hoort daarbij en wordt steeds meer een kern daar. Dat heeft onder meer gevolgen voor de manier waarop wij rapporteren over de emissies van ABN AMRO, en ook van de bedrijven die wij financieren en waarin wij voor onze klanten beleggen. Wij hebben heldere duurzaamheidsdoelstellingen. Deze wegen ook mee in onze beoordeling van de Executive Board. Als Raad van Commissarissen is het onze verantwoordelijkheid om het dagelijks bestuur uit te dagen het beleid en de strategie zoals afgesproken ook daadwerkelijk uit te voeren. Zo vinden wij als Raad van Commissarissen de rol van de bank in de overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energie zeer belangrijk. U heeft in het hoofdstuk Strategy Value Creation & Performance en Sustainability Risk in het Jaarverslag een uitvoerige toelichting kunnen lezen op onze duurzaamheidsstrategie en doelstellingen. Ik geef nu graag het woord wederom aan Robert voor een nadere toelichting op ons duurzaamheidsbeleid. Robert.

De heer Swaak

Ik zei het net al: duurzaamheid en onze purpose, purpose en strategie van de bank. Purpose, als je erover nadenkt en je denkt goed na en je laat op je inwerken wat de woorden voor je betekenen, 'banking for better, for generations to come,' dan kan het niet anders dan dat we al jaren ver voor vandaag bezig zijn geweest met het

thema duurzaamheid. Daarin is dan het overkoepelend doel eigenlijk geworden van de achterliggende jaren, om allerlei zeer begrijpelijke redenen, om die transitie naar duurzaamheid juist te versnellen. We hebben heel specifiek gekozen als bank om ons te concentreren op drie thema's: klimaatverandering, circulaire economie en social impact. En waarom? Een discussie over klimaatverandering zonder dat je vandaag de dag over social impact praat heeft eigenlijk geen pas. Die twee die zijn zo samengebonden. Datzelfde geldt eigenlijk voor circulaire economie omdat dat uiteindelijk weer een onderdeel is wat een bijdrage levert ook aan die klimaatverandering. En als Noordwest-Europese bank met meer dan vijf miljoen (5.000.000) klanten, kunnen en moeten we helpen om die energietransitie te realiseren. Dit is geen keus. Dit is geen uitgangspunt. Dit is een verantwoordelijkheid die wij allemaal elke dag dragen, ook ABN AMRO. Ruim negenennegentig procent (99%) van de CO₂-emissies die aan ABN AMRO kunnen worden toegerekend zijn wat we zijn gaan noemen scope-3-emissies, emissies die voortkomen uit de activiteiten van onze klanten. Dus voor het behalen van klimaatdoelstellingen zijn wij in belangrijke mate afhankelijk van de resultaten die klanten boeken bij het verminderen van hun CO₂-emissies. En daarom is die strategie er zo op gericht onze klanten te activeren en te helpen bij het verduurzamen van hun bedrijfsprocessen, vastgoed en beleggingen. We verwachten in de loop van dit jaar onze klimaatstrategie klaar te hebben. De uitwerking van onze klimaatstrategie staat onder leiding van onze nieuw aangestelde Chief Sustainability Officer, Maarten Terlouw, die rechtstreeks aan mij rapporteert. Ons doel is om met onze nieuwe klimaatstrategie de inzet van de bank als het gaat om het tegengaan van klimaatverandering te intensiveren en te versnellen. We zullen in de klimaatstrategie reductiedoelstellingen voor 2030 opnemen maar onszelf ook tussentijdse doelen stellen. En ondertussen zitten we uiteraard niet stil. Waar we grote impact in kunnen maken, is in onze hypotheek- en vastgoedportefeuille. Die is ongeveer zestig procent (60%) van onze totale leningenportefeuille van onze activa. Daarom komen bij de hypotheekgesprekken, en in onze gesprekken met zakelijke vastgoedklanten die we voeren, het energiezuinig en toekomstbestendig maken van het vastgoed en de financieringsmogelijkheden aan bod, en dat is vrijwel in elk gesprek. We hebben onszelf ten doel gesteld dat al het vastgoed dat wij financieren in 2030 gemiddeld energielabel A moeten hebben. Dat levert dan weer een enorme reductie aan CO₂-uitstoot op. Op dit moment heeft achttien procent (18%) van de portefeuille een energielabel A of hoger. Door voorwaarden te stellen aan leningen die we verstrekken en hieraan een rentekorting te koppelen (de zogenoemde sustainable linked loans) moedigen we bedrijven aan extra te verduurzamen. We waren een van de eerste banken ter wereld met een green bond. Hier liggen ook kansen voor onze klanten en voor ons als bank. Want, zoals we allemaal weten, om de Europese klimaatplannen te realiseren is tweehonderdveertig miljard euro (€ 240.000.000.000) extra per jaar nodig. Duurzaamheid is onderdeel van ons klantacceptatieproces en onderdeel van het gesprek dat we met bestaande klanten voeren. Het beleid van ABN AMRO is om met klanten die nog niet voldoen aan onze standaarden het gesprek aan te gaan en zo kunnen we de meeste impact maken. Als klanten blijvend niet voldoen, kan het zijn dat we besluiten de klantrelatie te beëindigen.

De strategische keuze die we in augustus 2020 hebben gemaakt om ons te gaan richten op Noordwest-Europa en onze corporate banking activiteiten buiten Europa af te bouwen, speelt hier ook een rol. Al was duurzaamheid in alle eerlijkheid geen onderdeel van dat besluit, het zorgt wel voor een enorme reductie van CO₂ aangezien dit vooral CO₂-intensieve klanten betrof, waaronder ook klanten uit de olie- en gassector. Onze energieportefeuille is bescheiden, zo'n twee procent (2%) van het totale leningenboek van ABN AMRO. We verstrekken wel energieleningen in Europa. We willen ten slotte graag groeien in hernieuwbare energie. Binnen onze energieportefeuille is ons doel om in 2024 het aandeel duurzame energie te hebben verdubbeld ten opzichte van 2020 naar vijfenveertig procent (45%). Dat doen we door wind en zonne-energie te financieren maar ook door onze kredietverlening aan olie en gas terug te brengen. Wij volgen daarbij het Net-Zero-scenario van het International Energy Agency. Kredietverlening aan olie en gas is niet volledig uitgesloten. Er gelden echter wel restricties. Wij richten ons bijvoorbeeld op bedrijven die een actieve rol spelen in energietransitie en in het reduceren van CO₂-uitstoot.

Met een door onze klanten aan ons toevertrouwd vermogen van ruim tweehonderdtien miljard euro (€ 210.000.000.000), kunnen we ook op het gebied van duurzaam beleggen het verschil maken. Zo krijgen klanten standaard het duurzame mandaat aangeboden, waar we in 2014 met vier miljard euro (€ 4.000.000.000) zijn begonnen. Vandaag de dag is dat gegroeid naar drieënveertig miljard euro (€ 43.000.000.000) ESG-klantvermogen. Dit is conform de definities van Sustainable Finance Disclosure Regulation, want zoals u weet is een constante en consequente meting van deze cijfers essentieel. Overall moet in 2024 zesendertig procent (36%) van onze leningen en beleggingen duurzaam zijn en om dit samen met onze klanten te kunnen bereiken, hebben we duidelijke doelstellingen en deze targets zijn straks ook opgenomen in onze klimaatstrategie. En natuurlijk sluiten we ook onze eigen bedrijfsvoering niet uit. Voor onze eigen panden hebben we een CO2-reductietarget van tachtig procent (80%) in 2025 ten opzichte van 2015. Verder is ABN AMRO betrokken bij diverse samenwerkingsverbanden en initiatieven om CO2-uitstoot terug te dringen, het te kunnen meten en erover te rapporteren. Zo is onze bank een van de oprichters van Platform Carbon Accounting Financials, een initiatief waarbij financiële instellingen een uniforme, open source en transparante methodiek hebben ontwikkeld om hun CO2-doelstellingen te kunnen stellen en te kunnen meten. We zijn een van de ondertekenaars van de 'Poseidon Principles'. Het doel van banken, die deze principes samen hebben ontwikkeld, is om als financier een bijdrage te leveren aan de reductie van emissies in de scheepvaartsector.

Dan de tweede pijler als we het bij ABN AMRO hebben over duurzaamheid: de circulaire economie. Door de coronacrisis zijn we met een andere bril naar ons consumentengedrag gaan kijken. Steeds meer consumenten kiezen voor circulaire producten en steeds meer bedrijven schakelen door naar circulaire productie. Daardoor wordt circulariteit steeds alledaagser en het draagt allemaal bij aan een maatschappij zonder afval en verspilling en dat is precies waar het bij circulariteit om draait. Talloze bedrijven in Nederland werken aan initiatieven die bijdragen aan een circulaire economie. ABN AMRO steunt deze bedrijven met advies, netwerk en financieringsoplossingen. We hebben een programma 'Impact Nation' waarin we ondernemers bij elkaar brengen, waarin we netwerken aan elkaar koppelen, waarbij we onze advisering eigenlijk continu kunnen blijven doen met ondernemingen. Sinds begin 2019 hebben we meer dan één miljard euro (€ 1.000.000.000) aan meer dan honderdveertig (140) circulaire deals verstrekt, in 2021 alleen al meer dan driehonderdzeventig miljoen euro (€ 370.000.000).

Tot slot, de laatste pijler: social impact. Tom zei het al: als bank hebben we een spilfunctie in de maatschappij en daarmee de verantwoordelijkheid om mensen in kwetsbare posities hulp te bieden. Bankieren gaat ten slotte over mensen, zeker in de tijd waarin we nu leven. Klimaatverandering, COVID-19, de oorlog in Oekraïne en de geopolitieke spanningen die dat met zich meebrengt: we zijn ons zeer bewust van de urgentie van de 'S' in ESG. En dat is een breed begrip, van mensenrechten tot aan de budgetcoaches voor onze klanten met schuldenproblematiek. Maar ook zijn we bezig om onze producten en diensten, en ook de bank zelf, meer divers en inclusief te maken. Vanuit de volle breedte van de bank wordt aan de pijler social impact gewerkt. Laat ik één onderwerp eruit lichten. Onze strategie is een persoonlijke bank in een digitale tijd. We willen onze volledige dienstverlening dit jaar wat we dan noemen 'remote' kunnen aanbieden, digitaal kunnen aanbieden. Tegelijkertijd verliezen we de groepen klanten die extra ondersteuning nodig hebben bij deze ontwikkeling naar digitaal bankieren zeker niet uit het oog. Er zullen altijd mensen zijn die het lastig vinden, die er onzeker over zijn of misschien zelfs wel argwanend, mensen voor wie alles online doen nog helemaal niet vanzelfsprekend is. Die mensen, die zijn net zo goed klanten van ABN AMRO. En die mensen willen we daarom ook zo goed als wij dat kunnen alle voordelen bieden van de digitale tijd. En daarom zijn we in overleg met de ouderenbonden en heb ik hen uitgenodigd deel te nemen in een klantenpanel speciaal voor oudere klanten. We hebben het aantal financiële zorgcoaches significant verhoogd om die klanten die echt niet mee kunnen persoonlijk thuis te kunnen blijven ondersteunen, te bezoeken en te helpen wanneer dat nodig is zodat ze uiteindelijk zelf kunnen blijven bankieren. We hebben er nu vijftig (65). We verwachten dat die minimaal naar honderdvijftig (150) zullen gaan in 2022. Ook dat is social impact. Kortom, met onze kennis en kunde willen we bijdragen aan oplossingen

voor de uitdagingen van onze tijd. Dat doen we met een routekaart met heldere doelstellingen, maar vooral met ons hoofd en soms eigenlijk nog veel meer met ons hart. Ik dank u wel voor de aandacht.

De voorzitter

Dank je wel, Robert. Zoals straks in het begin gezegd, bij al deze punten bieden wij natuurlijk de mogelijkheid aan het einde van de behandeling van punt 2 om over al deze punten vragen te stellen. Dus ik wil graag eerst de andere punten van punt 2 afhandelen en dan de mogelijkheid bieden om vragen te stellen.

De voorzitter

Zoals ik zei in het begin gaan we punt 2 helemaal behandelen. We zullen straks even de mogelijkheid bieden om vragen over het bezoldigingsverslag te stellen, omdat dat een separaat onderdeel is dat ter advisering voorligt voor de aandeelhouders. Maar aan het eind van punt 2 krijgt u volop de tijd om vragen te stellen. Ik ben niet helderziende maar ik wist wel wat u ging vragen. Ik ging ervan uit dat u die vraag ging stellen. Goed. Dank Robert voor deze interessante uiteenzetting over onze duurzaamheidsstrategie die wij inderdaad bijzonder belangrijk vinden.

2.c Verslag van de Raad van Commissarissen over 2021 (ter bespreking)

De voorzitter

Dan gaan wij over naar punt 2(c), namelijk het verslag van de Raad van Commissarissen over 2021.

De uitvoerige versie vindt u natuurlijk terug in het Jaarverslag 2021 en ik zal dan hier ook slechts een korte toelichting geven. Zoals u zult begrijpen, en Robert heeft er ook al aan gerefereerd in zijn inleiding, was in 2021 ook voor de Raad van Commissarissen de wijze op waarop de bank omging met COVID-19 een heel belangrijk onderwerp wat wij eigenlijk in elke vergadering, en ook vergaderingen tussendoor, behandeld hebben en met name natuurlijk de gevolgen voor onze klanten, maar ook de gevolgen voor de medewerkers en de bank zelf. Gelukkig waren we in staat om al onze diensten te verlenen tijdens COVID-19 en de bank heeft zich, mag ik wel zeggen, uitermate goed door de crisis heengeslagen en we hopen dat dat zo blijft. We hebben veel aandacht besteed aan open communicatie. Dat is nog belangrijker nu zoveel collega's van huis uit werken en niet of nauwelijks naar kantoor kunnen komen. We denken ook niet dat het zo extreem zal blijven als tijdens de COVID-19 lockdowns maar we denken dat er toch een structurele wijziging ontstaat waarbij medewerkers meer van huis uit zullen werken en hun week verdelen tussen werken op kantoor en werken thuis. Dus daarom is het belangrijk om die open communicatie en betrokkenheid van de medewerkers aan de bank te garanderen. Ik denk dat het belangrijk is dat wij uitspreken dat wij zeer dankbaar zijn hoe flexibel de medewerkers zijn geweest gedurende die periode, want laten we wel wezen, het is vaak niet gemakkelijk om helemaal afgesloten van je collega's of alleen via het scherm met je collega's te kunnen communiceren, en de Raad van Commissarissen is van mening dat de medewerkers zich uitermate flexibel en positief hebben opgesteld gedurende deze periode.

Tevens bespraken we elk kwartaal vanzelfsprekend de voortgang van de strategie-uitvoering op het gebied van digitaal en data. Robert refereerde al aan het belang van het digitale aanbod voor onze klanten en het aanbod van producten. Andere belangrijke onderwerpen op de agenda van de Raad van Commissarissen waren onder andere Anti Money Laundering, belangrijk en hoog op de agenda telkenmale, de afbouw van onze CIB non-core activiteiten en, heel belangrijk, de focus op onze klanten. We zijn een klantgerichte organisatie. Dus de Raad van Commissarissen besteedt veel aandacht aan de manier waarop wij met de klanten omgingen. Een ander onderdeel waar wij verschillende keren over gesproken hebben was de sale and leaseback van dit gebouw. Wij hebben telkenmale updates gekregen over het verkoopproces dat uiteindelijk gunstig afgesloten is kort voor het eind van het jaar.

De schikking van ABN AMRO met het Openbare Ministerie is vanzelfsprekend ook een belangrijk onderwerp geweest in de gesprekken tussen de Raad van Commissarissen en de Executive in 2021. Wij hebben, zoals u bekend natuurlijk, een schikking van vierhonderdtachtig miljoen euro (€ 480.000.000) geaccepteerd, omdat de bank haar rol als poortwachter bij de bestrijding van witwasproducten onvoldoende heeft vervuld. Voor de schikking had ABN AMRO al eind 2018, begin 2019, besloten haar anti-witwas of AML-activiteiten te centraliseren en daarin te investeren in wat wij noemen de DFC, Detecting Financial Crime, unit. Nu houdt zo'n twintig procent (20%) van het personeel zich bezig met het op orde brengen van miljoenen dossiers. We hebben daar duidelijke afspraken over gemaakt met de toezichthouder.

De Raad van Commissarissen heeft ook gewerkt aan het verder verbeteren en toekomstbestendig maken van het risicomanagement van de bank, de wijzigingen in het topmanagement en de wijzigingen in de Raad van Commissarissen. Als Raad van Commissarissen achten we het onze taak om het management uit te dagen om het overeengekomen beleid en de strategie uit te voeren. Deze onderwerpen stonden in 2021 hoog op de agenda van de Raad van Commissarissen bij de uitoefening van onze toezichtstaken.

De vier commissies van de Raad, namelijk de Audit Committee, de Risk & Capital Committee, de Selection & Nomination Committee en de Remuneratie Committee bespraken eveneens uiteenlopende zaken, onder andere ter voorbereiding op de vergaderingen en besluitvorming van de Raad van Commissarissen. Naast de intensieve besprekingen over de ontwikkeling van de financiële resultaten in het licht van COVID-19 en het lage renteklimaat besprak het Audit Committee, onder leiding van Tjalling Tiemstra onder andere ook de interne controleorganisatie. Bankbrede risicorapportages en de funding- en kapitaalplannen waren belangrijke onderwerpen voor het Risk & Capital Committee. Daarnaast werd het Risk & Capital Committee ook frequent op de hoogte gehouden door de afdeling Detecting Financial Crime, ik refereerde er zonet al aan, over de voortgang op het AML-herstelprogramma. De Selection & Nomination Committee heeft zich beziggehouden met de opvolgingsprocessen en talent- en leiderschapontwikkeling en ook met de versimpeling van ABN AMRO's organisatie en managementstructuur. Het Remuneration Committee ten slotte adviseerde de Raad van Commissarissen over de remuneratie van de nieuwe Executive Board leden. Daarnaast besprak ze ook diversiteit en inclusie en de toekomstvaste invoering van gelijke beloning. Met diverse stakeholders is gedurende het jaar actief contact onderhouden door de Raad van Commissarissen, waaronder ook De Nederlandsche Bank, de Europese Centrale Bank, de AFM, de STAK ABN AMRO en NLF1. Hierbij wil ik het laten wat betreft de toelichting op het verslag van de Raad van Commissarissen.

2.d Presentatie van de Raad van Medewerkers (ter bespreking)

De voorzitter

Dan wil ik overgaan naar punt 2(d), de presentatie van de Raad van Medewerkers en daarvoor geef ik graag het woord aan Arlene Bosman, voorzitter van de Raad van Medewerkers. Arlene.

Mevrouw Bosman

Geachte aanwezigen, we hebben momenteel te maken met gebeurtenissen die de hele wereld raken, de al enkele jaren durende COVID-19-crisis en sinds twee maanden de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne. Het is nauwelijks te bevatten hoe groot de impact van beide zaken zal zijn op onze samenleving, op onze economie en op onze levens. En dan heb ik het nog helemaal niet over de levens van de toekomstige generaties. Voor hen zijn de gevolgen waarschijnlijk nog veel groter. Bij het begin van de pandemie was er de hoop dat we de wereld beter zouden heropbouwen, omdat we dingen duurzaam zouden veranderen waardoor we een volgende pandemie kunnen voorkomen. Dat hoor ik de laatste tijd niet veel meer. Er hebben zich wel wat veranderingen voorgedaan. We rijden bijvoorbeeld minder kilometers. Maar dat is niet voldoende. Realiseren we ons wel genoeg in wat voor kwetsbare wereld we leven? De energietransitie gaat naar onze mening te langzaam. Daar

hebben we geen brief van Milieudefensie voor nodig. Veel van mijn collega's willen graag een bijdrage leveren aan onze duurzaamheidsambitie. Vijfennegentig procent (95%) staat achter onze duurzaamheidsdoelstellingen. Duurzaamheid is een vast onderwerp geworden om met onze klanten te bespreken en ook als bedrijf doen wij er veel aan om onze footprint te verkleinen. Maar hoe kunnen we versnellen? Misschien maakt de oorlog in Oekraïne ons nog meer bewust van onze afhankelijkheid van fossiele energie en schakelen we versneld over van Russisch gas naar duurzame energiebronnen. Anders moeten onze kinderen straks verhuizen richting hoger gelegen gebieden in Europa, omdat Nederland onder water staat. Het is niet vijf maar één voor twaalf. Dat staat ook in het IPCC-rapport van begin deze maand. Dus hoe dan ook hebben we geen tijd meer om te verliezen, niet als overheid, niet als particulieren en niet als bedrijven. Twee weken geleden hebben we een drie-radenoeverleg gehad. In dit jaarlijkse evenement komen de Raad van Commissarissen, de Executive Board en de Raad van Medewerkers bijeen om over een actueel onderwerp te praten. Dit keer ging het over de klimaattransitie. We weten allemaal dat het een enorme uitdaging is om aan de klimaatdoelstellingen te voldoen, voor de bank en voor onze klanten. Maar laten we niet vergeten dat dit ook grote kansen biedt, want een duurzame samenleving vraagt om een andere manier van denken en werken waarbij de bank een mooie rol kan spelen. Dan is het de vraag wat voor rol precies? Volgen we de gebaande weg en zorgen we dat wij en onze klanten voldoen aan de door de overheid opgelegde regelgeving op het gebied van duurzaamheid of durven we buiten de gebaande paden te gaan om nieuwe wegen te ontdekken door nu al in te spelen op de nieuwe duurzame economie die er komen gaat en zaken creëren die verder gaan dan de regels? Dit wil niet zeggen dat er in de tussentijd binnen de bank geen positieve veranderingen hebben plaatsgevonden. Het doel van deze veranderingen is een goed geholpen en tevreden klant, gemotiveerde en goed samenwerkende medewerkers in een goed presterende bank met ambitie voor een duurzame toekomst. Het afgelopen jaar is veel inspanning verricht om onze organisatiestructuur aan te passen. Ook op dit moment zijn we daar nog volop mee bezig en zijn veel collega's in onzekerheid over hun baan. We staan achter de verandering naar een nieuw servicemodel en tegelijkertijd zien we de enorme druk op onze collega's. De aanloop naar dit nieuwe servicemodel vraagt veel van ons allemaal. Het dagelijks werk gaat gewoon door, terwijl je als medewerker onzeker bent over je toekomst. Vanuit de Raad van Medewerkers zetten we in op behoud van medewerkers en zoveel mogelijk op omscholing. Wij zien ook de ferme taal die gesproken wordt over ongewenst gedrag. Wij sluiten ons aan bij het statement van de ExBo dat grensoverschrijdend gedrag bij ABN AMRO niet wordt getolereerd. Het is echter soms een publiek geheim als iemand misbruik maakt van zijn of haar machtspositie. De Raad van Medewerkers blijft daar scherp op letten. Zoals ik in het begin al zei, er spelen grote dingen in de wereld en we weten nog niet wat de gevolgen zijn van de oorlog voor al onze stakeholders. Wat gebeurt er met de aandelenkoersen? Wat betekent dit voor de financiële situatie van onze klanten? Wat betekent dit voor de financiële resultaten van ons bedrijf? Is er ruimte voor een loonsverhoging of eigenlijk moet ik zeggen inflatiecorrectie in de cao? En tot slot welk effect is er op de maatschappij? Laten we hopen dat we samen, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, inderdaad grote stappen gaan zetten in de energietransitie. Dan doen we tenminste iets waar de toekomstige generaties profijt van hebben in lijn met onze purpose 'Banking for better for generations to come.'

De voorzitter

Hartelijk dank Arlene en hartelijk dank voor het fantastische werk dat je allemaal doet als voorzitter van de Raad van Medewerkers.

2.e Corporate Governance (ter bespreking)

De voorzitter

Dames en heren, dan wil ik graag doorgaan naar punt 2(e), Corporate Governance. U heeft in het hoofdstuk Leadership & Governance in het Jaarverslag een uitvoerige toelichting kunnen lezen op de corporate governance structuur van ABN AMRO. We hebben in 2021 een versimpeling van onze organisatiestructuur doorgevoerd. Drie client units die georganiseerd zijn rond klantsegmenten Corporate Banking, Wealth Management en Personal &

Business Banking hebben de vier voormalige business units vervangen. De Raad van Commissarissen en de Executive Board hebben daartoe besloten gezien de omvang van de bank en in het licht van de herziening van de strategie om ons te richten op Noordwest-Europa. In het kader van de vereenvoudiging van onze organisatiestructuur hebben we in 2021 besloten het Executive Committee af te schaffen en het statutair bestuur uit te breiden. Wij verwelkomden daartoe Choy van der Hoof-Cheong, CCO Wealth Management, Dan Dörner, CCO Corporate Banking, en Gerard Penning, Chief Human Resources Officer, als leden van de Executive Board met ingang van 24 november 2021, en Annerie Vreugdenhil, CCO Personal & Business Banking, op 1 maart 2022. Het Executive Committee is met ingang van dezelfde datum, 24 november vorig jaar, opgehouden te bestaan. De voormalige Executive Committee leden Daphne de Kluis en Rutger van Nouhuys zijn in 2021 afgetreden. De arbeidsovereenkomsten met Pieter van Mierlo en Frans van der Horst lopen in de loop van 2022 af. Christian Bornfeld, Robert refereerde er al even aan in zijn introductie, heeft aangegeven per 1 mei 2022 af te treden als statutair bestuurder en CI&TO. Het wervings- en selectieproces voor de vacature voor de positie van Christian is in gang gezet en verloopt voorspoedig. ABN AMRO legt in het Jaarverslag 2021 verantwoording af over de wijze waarop zij in 2021 heeft voldaan aan de Corporate Governance Code. ABN AMRO voldoet aan alle bepalingen van de Corporate Governance Code, met uitzondering van de bepalingen als beschreven in het hoofdstuk Corporate Governance Codes and Regulations in het Jaarverslag 2021. Daarnaast vindt u op onze website een uitgebreid overzicht van hoe de bank de Corporate Governance Code toepast. Daarmee sluit ik punt 2(e) af.

2.f Bezoldigingsverslag over 2021 (ter adviserende stemming)

De voorzitter

Ik ga over naar agendapunt 2(f), het bezoldigingsverslag over 2021. Ik verwijs naar dat verslag zoals opgenomen in het Jaarverslag 2021 en zoals toegevoegd als afzonderlijk vergaderdocument. Graag geef ik het woord aan Arjen Dorland, voorzitter van de Remuneratiecommissie en vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen voor een korte toelichting. Arjen, ga je gang.

De heer Dorland

Dank je, Tom. ABN AMRO heeft tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering vorig jaar het remuneratieverslag van 2020 ter adviserende stemming gebracht. Meer dan negenennegentig procent (99%) van de uitgebrachte stemmen was voor een positief advies. We hebben daarvan met genoeg kennis genomen en hierop voortgebouwd bij het vormgeven van het remuneratieverslag van het afgelopen jaar. Er zijn in dat afgelopen jaar, in 2021, geen afwijkingen geweest van het beloningsbeleid voor de Executive Board of de Raad van Commissarissen en zolang de Nederlandse staat aandeelhouder is van ABN AMRO kan er geen variabele beloning worden toegekend aan leden van de Executive Board. De Raad van Commissarissen stelt jaarlijks de doelstellingen en KPI's vast met daarin prestatiecriteria voor de Executive Board leden gebaseerd op financiële en niet-financiële maatstaven op organisatie-, business line en individueel niveau en de Executive Board wordt daarop beoordeeld. De vastgestelde prestatiecriteria en doelstellingen dragen bij aan belangrijke elementen van de strategie van ABN AMRO en de waardecreatie op langere termijn. Aangezien ABN AMRO's resultaten in 2021 aanzienlijk zijn verbeterd, zoals Robert al memoreerde, in vergelijking met haar resultaten van 2020, was de totale toekenning van prestatieafhankelijke variabele beloning in 2021 hoger dan in 2020. Het gaat hier dan met name om medewerkers die buiten Nederland werkzaam zijn, aangezien buiten Nederland variabele beloning nog vaak een onderdeel uitmaakt van het beloningspakket van bankmedewerkers. En het gaat verder om een zeer beperkt aantal medewerkers in specialistische functies. Deze verhoging is vervolgens gecorrigeerd voor de met het Openbaar Ministerie overeengekomen schikking. Aangezien deze schikking specifiek betrekking had op onze activiteiten in Nederland, is besloten een verlaging toe te passen op de toekenning van de variabele beloning in Nederland. In 2022 spreken wij met interne en externe stakeholders om te beoordelen of wij in ons

beleid en in ons verslag een nog betere aansluiting kunnen vinden bij onze strategie en langetermijnwaardecreatie.

Verder ben ik blij te kunnen melden dat onze werknemersbetrokkenheid hoog blijft met tweeëntachtig procent (82%). Onze enorme waardering spreken wij daarom ook uit voor hun onophoudelijke toewijding. Tom en Robert memoreerden het ook al en wij sluiten ons daar graag bij aan als Commissarissen. We hebben daarnaast vooruitgang geboekt op het gebied van diversiteit, ook dat noemde Robert al, in benoemingen binnen onze Nederlandse CAO+-populatie. De genderdiversiteit van het Extended Leadership Team is gestegen van vierenvestig procent (44%) naar zevenenvestig procent (47%) vrouwelijke medewerkers per 1 januari 2022. Vanaf 1 maart 2022 bestaat onze Executive Board uit zevenendertig-en-een-half procent (37,5%) vrouwelijke leden. En voor een groot deel van 2021 bestond de Raad van Commissarissen voor drieënveertig procent (43%) uit vrouwelijke leden. Ook ontvingen wij in 2021 de allereerste Diamond Award voor culturele diversiteit toegekend door de 'Talent naar de Top Foundation'. Deze prijs is een erkenning voor onze breed opgezette inspanningen om diversiteit te bevorderen. Voor ABN AMRO-medewerkers in Nederland bedraagt het beloningsverschil tussen mannen en vrouwen gecorrigeerd per salarisschaal nul komma zevenentwintig procent (0,27%) in het voordeel van mannen. Het totale beloningsverschil tussen mannen en vrouwen, ongecorrigeerd per salarisschaal, bedroeg in 2021 veertien komma zeven procent (14,7%). ABN AMRO zal zich blijven richten op het vergroten van de genderdiversiteit in de hogere functieniveaus om zo het totale beloningsverschil tussen mannen en vrouwen verder te verkleinen. Ook in 2021 hebben onderhandelingen plaatsgevonden over de CAO. Onze CAO, bestaande uit de CAO-arbeidsvoorwaarden en het Sociaal Plan, is van toepassing op het overgrote deel van de werknemers. Zowel de CAO-arbeidsvoorwaarden als het Sociaal Plan liepen af op 1 januari 2022. Na uitgebreide onderhandelingen met de vakbonden is overeenstemming bereikt over de CAO-arbeidsvoorwaarden voor de periode van 1 januari 2022 tot 1 juli 2022, met specifieke aandacht voor regelingen voor hybride werken, welzijn en inzetbaarheid. Ook de vervoersregelingen zijn geactualiseerd om rekening te houden met hybride werken en onze duurzaamheidsstrategie. Het Sociaal Plan is verlengd voor een periode van drie jaar. De verhouding tussen de gemiddelde jaarlijkse werknemersbeloning en de totale jaarlijkse beloning van de CEO is berekend in lijn met de richtlijnen van de Corporate Governance Code Monitoring Committee, waarbij uitzendkrachten en externe contractanten niet zijn meegerekend. Deze ratio bedroeg acht komma achtenzeventig (8,78) in 2021. In 2020 was deze verhouding nog tien komma twee (10,2). Deze verhoudingen worden beschouwd als een eerlijke afspiegeling van de huidige positie van ABN AMRO. Tot slot, de accountant heeft gecontroleerd of het bezoldigingsverslag de wettelijk vereiste informatie bevat en dat is zo. Bij deze geef ik het woord terug aan jou Tom.

De voorzitter

Dank je, Arjen. Dames en heren, zoals ik aan het begin van de vergadering al aangaf, zullen wij nu overgaan tot de beantwoording van de vragen voor zover deze betrekking hebben op het bezoldigingsverslag over 2021. Zoals ook al aangekondigd zullen wij de andere vragen beantwoorden na het volgende agendapunt. Even de systematiek rond vragen. Wij zullen eerst vragen behandelen die we vooraf hebben ontvangen, als we die al voor een bepaald agendapunt hebben ontvangen en daarna bieden we de mogelijkheid aan aandeelhouders aanwezig in de zaal om vragen te stellen. Ten slotte vragen we aan deelnemers die via de live chat deelnemen om hun vragen te stellen. Die laatste, de vragen die gesteld worden via de live chat, zullen door de moderator worden begeleid. En zoals ik al eerder zei, verzoek ik u om uw aantal vragen per agendapunt te beperken tot drie, want dan krijgt iedereen de kans om zijn of haar vragen te stellen. Ten aanzien van dit punt zijn er geen vragen vooraf ontvangen. Dus we kunnen meteen overgaan tot eventuele vragen in de zaal over het bezoldigingsverslag. Wilt u voordat u uw vraag stelt uw naam noemen ten behoeve van de notulen. Mijnheer Van den Bos.

De heer Van den Bos

Mijn naam is Van den Bos en ten eerste wil ik zeggen dat ik het belachelijk vind dat we nu al acht punten van één kant horen. Graag bij de volgende vergadering per sub dat er vragen gesteld kunnen worden, want ik neem aan als er acht subs zijn met drie vragen per sub, dat je vierentwintig (24) vragen kunt stellen. En een punt wat ik altijd inbreng is: de werknemers zijn voor de aandeelhouders geen gesprekspartner en dit is keer op keer. Dat kom ik alleen bij ABN AMRO tegen en bij geen enkel ander bedrijf. Dus bij de volgende vergadering dat onderwerp graag schrappen, want het zijn geen gesprekspartners voor de aandeelhouders. Dat bent u. Dat is mijnheer Swaak, de vakbonden, maar niet de aandeelhouder. Anders kan ik straks ook met de kantinejuffrouw gaan praten. Dat slaat nergens op.

De voorzitter

Mag ik constateren dat dit geen vraag maar een statement was, maar ik wil er wel even op reageren. Het was geen vraag, het was een statement.

De heer Van den Bos

Ja, het was een statement.

De voorzitter

Oké. Maar ik wil er toch graag even op reageren. Het feit dat we deze punten allemaal tezamen behandelen is omdat wij graag alle aandeelhouders een totaalbeeld willen geven waar de bank staat en waar we mee bezig zijn. Als je alle punten afzonderlijk behandelt, krijg je een herhaling van zetten en een herhaling van vragen en, nogmaals, wij denken dat wij de aandeelhouders op de allerbeste manier informeren wanneer wij het totaalbeeld schetsen van ABN AMRO. Ten aanzien van het tweede punt ga ik ervan uit, en ik hoop ook, dat u ten aanzien van uw punt van de medewerkers enigszins alleen staat. Als wij de medewerkers niet zouden hebben, zouden we hier niet als aandeelhouders staan, want de medewerkers zijn degenen die waarde creëren voor onze aandeelhouders. Dus om die medewerkers uit te schakelen in een dialoog met de aandeelhouders vind ik eerlijk gezegd het paard achter de wagen spannen. Maar ik waardeer natuurlijk uw standpunt, want het was geen vraag maar een standpunt, maar ik wilde even mijn standpunt daartegenover stellen. Dank u wel.

De heer Van den Bos

Mijnheer De Swaan, dat was vroeger bij ABN ook niet gebruikelijk, toen uzelf CFO was, ja of ja?

De voorzitter

Ja.

De heer Van den Bos

Oké, dan hebben we elkaar, maar ik wil de bal terugkaatsen. Zonder aandeelhouders geen bedrijf, geen werkgelegenheid.

De voorzitter

Vandaar ook dat we vandaag ook naar u luisteren, zelfs heel intensief naar u luisteren.

De heer Van den Bos

Een goede zaak.

De voorzitter

De volgende vraag. Ja, gaat uw gang. Gaarne uw naam en uw vraag.

De heer Vreeken

Daar heb ik ook een concrete vraag over. Ik mis de staatjes van wat zijn de peer banks, de financial institutions in Nederland, Europa en de wereld, zodat we kunnen benchmarken wat de heer Swaak nu verdient en wat hij zou moeten verdienen. Ik denk dat hij nu een half miljoen (€ 500.000) verdient maar ten opzichte van relevante peers zou dat één of twee miljoen (€ 1.000.000-2.000.000) kunnen zijn denk ik in Nederland.

De voorzitter

Ik zie hem glunderen. Arjen.

De heer Vreeken

Ik wil daar even iets aan toevoegen. Ik was één van de weinigen die vond dat Ralph Hamers een marktconform salaris moest verdienen, want hij zat op één miljoen euro (€ 1.000.000) of twee miljoen euro (€ 2.000.000) en nu zit hij in Zwitserland. Daar verdient hij elf miljoen euro (€ 11.000.000). Het is toch mooi om talent in Nederland te behouden.

De voorzitter

We hebben even overwogen om de hoofdzetel van de bank te verplaatsen naar Zürich maar dat heeft het niet gehaald. Arjen, ga je gang.

De heer Dorland

Heel even kort. Wij benchmarken wel degelijk natuurlijk. Alleen, in ons Jaarverslag gaan we niet de beloning van andere banks opnemen. Dan moet u in de Jaarverslagen kijken van de andere banks. De heer Swaak verdient, dat staat wel in het verslag, zevenhonderdvijfenzestigduizend euro tweehonderdachtennegentig euro (€ 765.298) en dan komt er nog een pensioenfactor bij. Dus dan komt hij in totaal op negenhonderdtweeënnegentigduizend euro (€ 992.000) en de heer Swaak is daar zeer content mee en zeer happy mee en we hebben ook allerlei restricties op beloningsbeleid zolang dat de bank nog in meerderheid in staatshanden is. Dus voor nu is dit het beleid dat wij voeren. Dit beleid is goedgekeurd twee jaar terug door de aandeelhoudersvergadering. Eens in de vier jaar moet het ter stemming hiernaartoe. Dus dat beleid houden we voorlopig vast. Maar het is meer dan een half miljoen (€ 500.000). Dat moge duidelijk zijn. Of het genoeg is, of hij meer verdient, daar kunnen we een andere discussie over voeren.

De voorzitter

Oké. Dank u, mijnheer Vreeken. Zijn er nog meer vragen? Ik moet even de microfoon aanzetten. Anders hoort u mij niet. Moderator, zijn er vragen uit de livechat?

Moderator

Mijnheer de voorzitter, er zijn geen vragen in de live chat over het bezoldigingsbeleid.

De voorzitter

Dan geef ik nog even aan dat dit het eerste agendapunt is ter stemming en zoals u weet is de stemming elektronisch. Indien u voor dit agendapunt stemt, betekent dit dat u voor een positief advies bent. Indien u tegen stemt, betekent dit dat u voor een negatief advies bent ten aanzien van het bezoldigingsverslag over 2021. Het resultaat van de stemming geldt dan als de adviserende niet-bindende stemming. Nu moet ik op mijn scherm krijgen hoeveel aandeelhouders hier aanwezig zijn. Aanwezig zijn tweeduizend tweehonderdenzesentwintig (2226) aandeelhouders en certificaathouders en deze vertegenwoordigen zevenhonderdvijftig miljoen honderddrieënzestigduizend negenenzeventig (750.173.079) stemmen oftewel eenentachtig komma tweeënvijftig procent (81,52%) van het totaal aantal mogelijke stemmen. Het totaal aantal aandelen en stemrechten op de registratiedatum is gewijzigd voor de registratiedatum aangezien ABN AMRO, zoals u allen weet, in het kader van het inkoopprogramma een deel van de aandelen en certificaten in het eigen kapitaal heeft ingekocht. De aandeelhouders en certificaathouders zijn via de ABN AMRO-website en de portal van corporate

broking in kennis gesteld van het totaal aantal aandelen en stemrechten op de registratiedatum. Voorafgaande aan de vergadering hebben aandeelhouders en certificaathouders de gelegenheid gehad hun stemrecht uit te oefenen door middel van e-voting. We moeten nog steeds goede Nederlandse termen voor dit soort activiteiten ontwikkelen stel ik voor. Deze stemmen worden meegenomen met de elektronische stemmen die tijdens deze vergadering worden uitgebracht en worden in de uitslag van de stemming aan het eind van de vergadering weergegeven. Zoals aan het begin aangegeven, kunnen de deelnemers gedurende de gehele vergadering hun stem uitbrengen. De uitslag van de stemming zal ik aan het eind van deze vergadering bekendmaken.

2.g Presentatie externe accountant en gelegenheid voor vragen (ter bespreking)

De voorzitter

Dan gaan we over naar punt 2(g), de presentatie van de externe accountant, EY, met betrekking tot de door hen uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de Jaarrekening 2021 en daarvoor gaarne het woord aan Bernard Roeders van EY. Bernard, ga je gang.

De heer Roeders

Dank u, voorzitter, en geachte vergadering goedemiddag. Mijn naam is Bernard Roeders. Ik ben namens EY sinds dit jaar de externe accountant van ABN AMRO. Ik zal u aan de hand van een aantal slides een toelichting geven over de uitvoering van onze controle en de belangrijkste aandachtspunten in 2021. Allereerst een overzicht van de scope van onze werkzaamheden. Primair object van onze controle is uiteraard de geconsolideerde Jaarrekening van ABN AMRO, opgesteld onder IFRS en zoals die ook ter behandeling ligt in deze vergadering. Daarnaast geven wij een aparte verklaring af op bepaalde niet-financiële informatie die is opgenomen in het integrated report van het Jaarverslag. Voorts beoordelen wij de kwartaalcijfers van ABN AMRO en toetsen wij meerdere rapportages die ten behoeve van de toezichthouders worden opgesteld waaronder de ECB en de DNB. En zoals u op het overzicht op deze slide ziet zijn wij gedurende het hele jaar betrokken bij de controle van ABN AMRO. Wij hebben ook ieder kwartaal formele afstemmomenten met de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen. Dan ziet u op deze slide de belangrijkste aandachtspunten van onze controle in 2021, de kernpunten van de controle of key audit matters zoals het in onze verklaring staat. Dit betreft ten eerste de kredietvoorzieningen en met name in 2021 de inschattingen van de gevolgen van de voortdurende lockdowns onder COVID-19. Ten tweede de overige voorzieningen, onder meer voor compensatieregelingen en compliance zaken, waaronder ook de afwikkeling van de schikking met het OM. En ten derde de betrouwbaarheid en continuïteit van de IT, inclusief cybersecurity. Voorts hebben wij het afgelopen jaar bijzondere aandacht besteed aan de uitvoering van de strategie van ABN AMRO, waaronder, zoals aan gerefereerd, ook de verkoop van enkele grote leningenportefeuilles. En we hebben veel aandacht besteed ook aan de uitbreiding in het Jaarverslag voor de toelichtingen over klimaat en energietransitie.

Hoofddoel van onze controle is het vaststellen van het getrouwe beeld van de Jaarrekening en daarbij hanteren wij een materialiteit van honderdzestig miljoen euro (€ 160.000.000). Deze is, net als voorgaand jaar, gebaseerd op nul komma zeven procent (0,7%) van het eigen vermogen van de bank. Deze materialiteit verdelen we vervolgens over de teams die betrokken zijn bij de controles van de diverse bedrijfsonderdelen van ABN AMRO in binnen- en buitenland. En die teams bestaan ieder uit accountants maar ook uit specialisten op gebieden als IT, risicomodellen, waardering en regelgeving. Alle verschillen die deze teams constateren boven de zeven-en-een-half miljoen euro (€ 7.500.000) worden door ons centraal met ABN AMRO gecommuniceerd. Dan, er is al veel aan gerefereerd, speelde in 2021 natuurlijk COVID-19 nog volop, en voor ons was dat ook een reden, net zoals het jaar daarvoor, om extra aandacht te besteden aan de effecten van de kantoorsluitingen en het thuiswerken op de goede werking van de interne controles bij ABN AMRO en ook op mogelijk verhoogde incidenten van fraude of cyber. Daarnaast hebben we, zoals genoemd, uitgebreid aandacht besteed aan de gevolgen van de pandemie op de hoogte van de kredietvoorzieningen, en waar en wanneer mogelijk hebben wij

onze werkzaamheden zelf zoveel mogelijk fysiek op kantoor uitgevoerd. Echter net zoals het jaar daarvoor hebben we toch veel gebruik moeten maken van videoconferencing en elektronische gegevensuitwisselingen.

Dan de risico's van fraude en niet-naleving wet- en regelgeving. Dit zijn belangrijke aspecten voor ons in de controle waarbij wij ook onze forensische specialisten inzetten. In eerste instantie richten wij ons hierbij op de beleidsuitgangspunten en de processen die bij de bank aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld de SIRA of de werkzaamheden van de afdelingen Compliance of Veiligheidszaken. Daarnaast voeren wij ook eigen waarnemingen uit onder meer aan de hand van gerichte data-analyses en door middel van lijncontroles. En uiteraard heeft ook de voortgang van het AML-herstelprogramma bij ABN AMRO onze aandacht gekregen, evenals opvolging op andere onderzoeken van de toezichthouders. Dit jaar is nadrukkelijker door ons gekeken ook naar klimaat- en energietransitie, zowel wat betreft mogelijke gevolgen voor de waardering van kredieten als ook voor de toelichtingen in het Jaarverslag. Op specifieke informatie in het Jaarverslag zoals CO2-reductie en de groei duurzame leningen hebben wij aparte beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd. De toelichtingen inzake klimaatrisico's en EU-taxonomie zijn door ons op consistentie met de Jaarrekening getoetst. Dan de laatste slide tot slot. De uitkomsten van al onze werkzaamheden hebben wij met de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen besproken, onder meer via onze managementletter en ons accountantsverslag. Tevens hebben wij hen ieder kwartaal onze onafhankelijkheid bevestigd en de uitkomsten van ons onderzoek hebben uiteindelijk geleid tot een goedkeurende verklaring welke ook is aangehecht aan de Jaarrekening en waarin opgenomen de genoemde kernpunten. Als afsluiting merk ik graag op dat de samenwerking met ABN AMRO dit jaar wederom constructief en open is geweest. Voorzitter, tot zover mijn presentatie.

De voorzitter

Zoals gezegd behandelen we eerst de vragen die van tevoren per e-mail gesteld zijn. Dat is er maar één hoor. Dus blijft u rustig staan. De enige vraag die per e-mail is gesteld is gesteld door mijnheer Sluis en ik lees hem even voor. Kosten worden doorbelast aan spaarders, welke strikt genomen kosten van de bank zelf zijn, kosten, die de bank zelf aan de ECB moet betalen in verband met het stallen van gelden aldaar en niet tot de kosten van spaarders behoren. Mijnheer Sluis wil weten wat de bank gaat doen en of het besluit van de bank tot doorbelasten van kosten aan spaarders wordt teruggedraaid nu de 10jaars-kapitaalmarktrente niet meer negatief is. Robert, mag ik jou vragen om deze vraag te beantwoorden.

De heer Swaak

Dank u wel voor de vraag. Zoals bekend zijn particulieren en bedrijven de afgelopen jaren steeds meer gaan sparen. Zoals ook bekend moeten banken altijd een deel van het spaargeld aanhouden bij de ECB. En op het moment dat je dat doet met de huidige rentestanden, betekent de negatieve rente dus dat banken de ECB ook rente betalen voor die gestalde gelden. Dat betekent op het moment dat klanten meer geld gaan aanhouden en banken dat niet meer in voldoende mate verantwoord kunnen gaan uitlenen, dat je er dan op een bepaalde manier iets van compensatie voor vraagt en dat is eigenlijk wat die negatieve rente is. Het is onnatuurlijk. Het voelt niet goed. Het is ook niet wat we met zijn allen willen, maar dat is de situatie rondom de negatieve rente. Natuurlijk is het zo dat we die rente nu beperken tot het niveau van honderdduizend euro (€ 100.000). Dat betekent ook tegelijkertijd dat zevenennegentig procent (97%) van de klanten van de ABN AMRO niet worden geraakt door deze maatregel. En dat is nog even ter achtergrond van waarom die negatieve rente berekend wordt. Wat we dan in de toekomst gaan meemaken rondom stijgende rente zullen we moeten zien hoe de rente zich verder ontwikkelt en welke stappen ABN AMRO daar dan vervolgens in gaat maken. U zult begrijpen dat ik niet kan vooruitlopen op allerlei renteontwikkelingen maar we volgen dat uiteraard zeer nauwgezet.

De voorzitter

Dank je wel, Robert.

De heer Sluis

Ik kan het niet met u eens zijn en ik communiceer uiteraard via de voorzitter van de Raad van Commissarissen, die toezicht houdt op de Raad van Bestuur. Ten tijde van het schrijven van mijn schriftelijke vraag ben ik niet geadviseerd maar heb ik dit op papier gezet en schriftelijk ingediend bij de Raad van Commissarissen, die u in de gaten houdt, op persoonlijke titel. Als ik zie dat op het moment van schrijven van deze schriftelijke vragen, zowel technisch als fundamenteel nul komma acht nul zeven procent (0,807%) de rente was en dat we nu vanmorgen op één komma negentien procent (1,19%) en nog wat zitten, dan kan het niet anders dan dat er een grote strijdigheid is in uw bewering, want u zegt negatieve rente moeten we betalen, maar er is geen enkele grond om die negatieve rente nu nog door te berekenen aan de spaarders. Politiek is een andere tak van sport. Die worden daar aangepakt, maar wat is de reden van de bank om daar niet tegen te gaan vechten. Want die mevrouw daar in Frankfurt die kan er wel een beleid op nahouden waardoor jullie dus rente moeten betalen, wat al onzin is, want die rente gaat echt niet meer naar beneden. Ik heb ook aangegeven waar dat op gebaseerd is, de hoge inflatie, de stijgende energiekosten. Sterker nog, die energiekosten gaan alleen nog maar verder omhoog. De afhankelijkheid van het vloeibaar gas, dat is leuk om in Shell te beleggen, maar dat is even terzijde. Daarmee gaat de inflatie verder omhoog. Ik zie eerlijk gezegd, en ik verneem graag van u als u dat anders ziet, die rente niet meer dalen. Met andere woorden u betaalt rente en u belast negatieve rente door aan de spaarders. Dat is natuurlijk krom als ik het zo mag uitdrukken. Dus wat gaat de bank doen? Mij lijkt het dat dat besluit moet worden teruggedraaid en dat die negatieve rente helemaal niet meer wordt doorbelast aan de spaarders, want die krijgen toch al genoeg voor hun kiezen in Den Haag.

De heer Swaak

Maar misschien toch even, die negatieve rente is gekoppeld, en die spaarrentes, met name aan die ECB-rentes. En u maakt hier terecht een verwijzing naar wat er in Europa gebeurt ten aanzien van het vaststellen van...

De heer Sluis

U bent heel slecht te verstaan.

De heer Swaak

Wat ik net al zei, die spaarrentes of de rente die wij gebruiken die is gekoppeld aan wat de ontwikkeling in Europa op dit moment is bij de ECB. De hypotheekrentes en de langetermijnrentes, die tienjaarrantes, daar ziet u inderdaad nu die stijging doorkomen. Dus wat wij zullen doen en wat wij moeten doen, dat hebben wij ook gedaan op de weg naar beneden, wij hebben heel nadrukkelijk die renteontwikkelingen gevolgd en pas op dat laatste moment hebben wij die negatieve rente ingevoerd en zo zullen wij ook moeten gaan kijken hoe de relevante rentestanden voor de sector als geheel zich verder ontwikkelen voordat wij daar een verder besluit over kunnen nemen, maar u mag van mij aannemen de manier waarop wij die rentestand naar beneden hebben moeten volgen zo zullen wij dat ook moeten doen op het moment dat die rentestanden weer gaan stijgen, op een manier dat wij daar ook als bank een reactie op zullen moeten geven. Dus dat zullen wij blijven doen.

De heer Sluis

Bent u dan van mening dat die rente nog gaat dalen? Die gaat eerder verder omhoog.

De heer Swaak

Ik begrijp heel goed dat u van mij een uitspraak zou willen hebben over wat die rentestand precies wel of niet gaat doen.

De heer Sluis

Hij is al fundamenteel positief en dat gaat niet meer naar beneden.

De voorzitter

Ik denk dat u twee dingen verwacht.

De heer Swaak

Misschien mag ik nog even Tom.

De voorzitter

Ja, ga je gang.

De heer Swaak

De depositierente van de ECB is nog steeds negatief. Dus wat ik u net al aangegeven heb, onze rentestand die wij moeten hanteren, die wij als referentiepunt gebruiken, is een ECB-depositorentestand en die is nog steeds negatief.

De heer Sluis

Maar dat is toch niet leidend. De 10jaarsrente is toch leidend?

De heer Swaak

Voor spaardeposito's is voor ons die ECB-depositorente leidend omdat wij die spaardeposito's ook weer bij de ECB plaatsen en dan heb je dus dezelfde rentestanden waar je rekening mee moet houden en dat is die ECB-depositierente. Dat is eigenlijk wat ik net in mijn eerste antwoord aangaf. Dus dat is onze referentierente.

De heer Sluis

En de beleidsrente, die nul procent (0%), heeft die nog invloed.

De heer Swaak

Ik kan u allerlei rentestanden geven op allerlei producten, op allerlei termijnen. Voor ons blijft die referentierente relevant en daar moeten we naar kijken. Dat is de ontwikkeling die wij volgen.

De heer Sluis

En zo gauw als er een positieve ontwikkeling is dan gaat u die spaarrente niet meer verder doorberekenen?

De heer Swaak

Wij zullen direct nadat die rentestanden gaan wijzigen gaan beoordelen wat wij moeten doen.

De heer Sluis

Oké, dank u wel.

De voorzitter

Wij hebben ook vragen van de heer Abma en de VBDO gekregen, althans dat ze vragen willen stellen, maar u kunt uw vragen ook vanuit de zaal stellen. Dus ik heb nu daar een vraag en dan bent u aan de beurt en dan heeft u een vraag. Mijnheer Van den Bos.

De heer Van den Bos

Mijn naam is Van den Bos. Ik pel het af naar 2(g), te beginnen met de accountant. Dat is altijd een heel leuk onderwerp. Net werd het hele verhaal verteld hoe de accountant zijn controle uitvoert en aanpakt en nog wat. Ik was gisteren bij mijn vrienden van PostNL. Laat ik daar, laat ik zeggen voor negentig procent (90%), het hele verhaal heb gehoord van de collega van mijnheer Roeders, Hanneke Overbeek, exact hetzelfde. Ik zeg maar het is afvinken. Ik heb een vraag aan mijnheer Roeders. Hoeveel junior accountants waren betrokken bij de controle? En inzake de lijncontrole, richt u zich dan alleen op de rapporten van de interne controle? U had het erover dat u heel goed hebt gekeken naar de kredieten. Ik heb ook heel goed gekeken in het Jaarverslag. Daar

zie ik een lening staan van mijnheer Tom de Swaan, anderhalf miljoen euro (€ 1.500.000), één procent (1%) rente. Mijnheer Penning, bijna vier ton (€ 400.000) dacht ik, met nul komma zeven procent (0,7%) rente. Dat is zeer laag. Ik heb dat nog niet meegemaakt bij de bank. Nu heb ik zelf mijn hypotheek als, mag ik zeggen, triple-A debiteur verlengd en ik kwam uit op één komma zeven procent (1,7%) en het bedrag was ook een stuk lager. Maar dan vind ik een procent (1%) op één miljoen, ook gezien uw leeftijd, zeer veel, en laat staan nul komma zeven procent (0,7%) wat er aan rente wordt betaald. Dat vind ik zeer laag. Dus daar heb ik aan de accountant een vraag over, want ik neem aan dat hij dat ook heeft gecontroleerd in de key audit matters. Is er in de management letter een toename of een afname in geconstateerde omissies, en dat onder te verdelen in zware omissies en lichtere omissies. Dan heb ik het allerbelangrijkste punt voor de accountant. Hoe gaat u om met signalen uit de organisatie? Dan moet ik één ding erbij zeggen. Ik ken de controlerend accountant, de heer Roeders, al langer, met name ook uit een vroegere dochteronderneming van ABN AMRO, en ik ben zeer benieuwd hoe hij omgaat met de signalen uit de organisatie. Dan kom ik heel specifiek op een punt, dat is de rentecorrecties die worden toegepast op de hoge rentes van de doorlopende kredieten. Hoeveel is daar nu voor gereserveerd en wat zijn de arbeidskosten die daar nog bijkomen. Dat zijn op het ogenblik even de vragen, want ik wil de andere vragenstellers ook aan het woord laten.

De voorzitter

Dank u wel, mijnheer Van den Bos. Bernard.

De heer Roeders

Op uw laatste vraag, de meest kritische, als u in de Jaarrekening kijkt, dan is er een behoorlijke voorziening getroffen voor variabele rente. Dat is uit mijn hoofd ongeveer driehonderdvijftig miljoen euro (€ 350.000.000).

De heer Van den Bos

Maar is dat voldoende?

De heer Roeders

Daar is uitgebreid naar gekeken door uiteraard de bank en door ons, en wij als accountant kunnen ons vinden in die voorziening. Uiteraard is het een schatting hoe die post zich gaat ontwikkelen. Daar zitten ook veronderstellingen in. Dus de post kan hoger worden of lager maar dit bedrag is in ieder geval gereserveerd ter uitbetaling. Uw andere vraag is hoeveel junior accountants wij hebben. Wij hebben een zeer groot team, uiteraard ook wereldwijd, maar het grootste deel van onze controle vindt plaats in Nederland. Wij hebben ongeveer tachtig tot honderd (80-100) mensen op kwartaalbasis bezig met de controle van ABN AMRO en dat zijn de junior mensen.

De heer Van den Bos

En hoeveel senior mensen zijn er?

De heer Roeders

Dat is ongeveer de helft daarvan. Dus u moet rekenen op ongeveer honderdveertig (140) mensen die met de controle van ABN AMRO druk bezig zijn en daar zitten zoals gezegd specialisten tussen, gewone accountants, IT-auditors, forensische experts, waarderingsexperts, risicomodellen experts die ook heel nauwgezet naar de voorzieningen voor kredieten kijken, een heleboel. De management letter: het aantal punten in de management letter is ongeveer vergelijkbaar ten opzichte van vorig jaar. Dat is deels ook omdat wij onze management letter volgens thema's inrichten. Dus wij hebben een thema kredietrisico. Wij hebben een thema financiële afsluiting. We hebben een thema IT enzovoorts. Al die thema's hebben ontwikkelingen en wij schrijven deels ontwikkelingen en deels ook echte bevindingen, maar het is niet meer en het is niet minder dan het jaar daarvoor.

De heer Van den Bos

Bij het een is het puntje eraf en bij het ander is het puntje erbij?

De heer Roeders

Soms wel. We hebben bijvoorbeeld veel aandacht ook besteed aan de rapportages over klimaatrisico's, waar mijnheer Swaak ook al over sprak. Dat is een nieuw aspect van de verslaggeving. Daar hebben wij altijd ook wel onze opmerkingen bij. De lening aan de heer De Swaan en ik geloof dat u nog anderen noemde ook.

De heer Van den Bos

Mijnheer Penning.

De heer Roeders

Mijnheer Penning. Het staat mij niet helemaal bij hoe we die post gecontroleerd hebben en wat onze bevindingen waren, maar ik kan me voorstellen dat de looptijd ook een belangrijke variabele is in het rentepercentage hier. Wat is de looptijd?

De heer Van den Bos

Daar staat niets bij Bernard. Ik heb het over die een procent (1%).

De heer Roeders

Ja, ik weet dat. Maar, nogmaals, ik weet niet of deze zeg maar één jaar looptijd heeft.

De heer Van den Bos

Ja, maar je weet dat als de looptijd langer is dat de rente hoger is.

De heer Roeders

Ja precies.

De heer Van den Bos

En variabel is die ook niet onder een procent (1%) geweest.

De heer Roeders

Maar ik denk dat ABN AMRO hier zelf het beste op kan antwoorden. Wij hebben in ieder geval gecontroleerd dat de rente marktconform is.

De heer Van den Bos

Je ziet dat die er staat.

De heer Roeders

Ja, ik ken hem wel.

De voorzitter

Mijnheer Van den Bos, heeft u er bezwaar tegen dat de voorzitter van de remuneratiecommissie er iets over zegt in plaats van de heer Roeders?

De heer Van den Bos

Laat de heer Roeders eerst zijn verhaal afmaken.

De voorzitter

Oké, dat vind ik uitstekend. Ik dacht dat hij alle punten behandeld had van al uw vragen.

De heer Van den Bos

Hoe gaat de controlerend accountant om met signalen uit de organisatie?

De voorzitter

Ik dacht dat hij dat al beantwoord had.

De heer Van den Bos

Mijnheer Roeders ken ik uit het verleden in het zakelijk verkeer. En dat heeft een diepere betekenis.

De heer Roeders

U heeft mij ooit een signaal gegeven en wij hebben daar ook opvolging op gegeven, alleen misschien niet op de manier waar u op gehoopt had op dat moment. Maar wij nemen alle signalen uit de organisatie zeer serieus.

De heer Van den Bos

Om daar kort op te antwoorden, dat heeft de totale bankorganisatie in Nederland één miljard euro (€ 1.000.000.000) gekost, onder andere ABN AMRO driehonderdvijftig miljoen euro (€ 350.000.000), de ING tweehonderdvijftig miljoen euro (€ 250.000.000) en de Rabobank ook een aanzienlijk bedrag.

De heer Roeders

U spreekt over de variabele rente en u had dat toen gesignaleerd. Wij hadden dat zelf ook gesignaleerd.

De voorzitter

Mijnheer Van den Bos, mag ik u suggereren als u een dergelijk dispuut met de heer Roeders wilt uitvechten dat u dat na de vergadering doet.

De heer Van den Bos

Mijnheer Swaan, dat kost de bank driehonderdvijftig miljoen euro (€ 350.000.000). Ja, het kost driehonderdvijftig miljoen euro (€ 350.000.000). Daar had u ook dividend van uit kunnen betalen. Daar had u ook eigen aandelen van in kunnen kopen.

De heer Swaak

Mijnheer Van den Bos, als u opmerkingen heeft mag ik u vriendelijk verzoeken achter de microfoon te gaan staan voor mensen die dit willen volgen. We hoeven de discussie nu niet opnieuw te gaan voeren, maar het is even meer een punt van aandacht.

De voorzitter

Iedereen heeft gehoord wat u zegt.

De heer Van den Bos

Ja, want ik praat zeer hard.

De voorzitter

Ja.

De heer Van den Bos

Mijn hart is geen moordkuil. Mijnheer De Swaan, het gaat mij er niet om mijnheer Roeders onderuit te halen. Het gaat mij erom dat aan signalen geen gehoor is gegeven. Doordat dat is gebeurd is bij de betreffende

maatschappij die hele rente-ellende aan het licht gekomen. Die sneeuwbal werd steeds groter. Het is eigenlijk net de mkb-derivatenhandel. Daar weet u alles van. Het kost hier ABN AMRO minimaal driehonderdvijftig miljoen euro (€ 350.000.000). Minimaal. En dan laat ik de personeelskosten, het uitzoeken, het boeken, het betalen, de hele mikmak erachteraan, erbuiten. Als ik alles bij elkaar neem schat ik in dat het rond de zevenhonderd miljoen euro (€ 700.000.000) kost.

De voorzitter

En u vroeg aan de heer Roeders, en ik denk dat de heer Roeders daar antwoord op moet geven, of hij heeft gereageerd op die signalen.

De heer Van den Bos

Dat is het hele punt en heeft hij ook, laat ik zeggen, hard daarop gereageerd, want het kost de banken, alleen aan rente rond een miljard euro (€ 1.000.000.000) en dat is een behoorlijk bedrag.

De voorzitter

Mag ik dan de heer Roeders verzoeken om daar nog op te reageren en dat we dan een volgende vragensteller de mogelijkheid bieden om zijn of haar vraag te stellen.

De heer Roeders

Dit gaat over de situatie in 2012 of 2013. Op dat moment hebben wij daar uiteraard kennis van genomen en, nogmaals, wij wisten ook wel van die situatie. Dat is met de kennis van toen en de ontwikkeling van dat dossier op dat moment behandeld maar heeft nog niet direct tot een compensatie geleid. Daar zijn veel partijen bij betrokken geweest. Daar zijn veel rechtszaken over geweest. U heeft mij daarover een signaal gegeven. Wij hebben daar zeker ook actie op ondernomen, maar niet direct een voorziening getroffen, want dat was op dat moment niet opportuun. Daar kunt u een andere mening over hebben, maar zo is het gegaan.

De voorzitter

Dank Bernard. Dan geef ik graag het woord aan u mevrouw.

Mevrouw De Bakker.

Dank u wel. Lucienne de Bakker namens de VBDO, de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling. Onze missie is het verduurzamen van de kapitaalmarkt. Dat doen wij sinds 1995 onder andere door het stellen van vragen op aandeelhoudersvergaderingen. Wij hebben een drietal vragen, ook al opgestuurd. De eerste gaat over biodiversiteit. We zijn erg positief over het feit dat ABN AMRO zich heeft aangesloten bij belangrijke initiatieven omtrent biodiversiteit, zoals de finance for biodiversity pledge. Met betrekking tot dit thema, biodiversiteit, staat in ABN AMRO's sustainability risk policy dat ABN AMRO in dialoog gaat met al haar nieuwe klanten op duurzaamheidsrisico's. Kan ABN AMRO toezeggen meer inzicht te geven over haar engagement proces met bestaande en nieuwe klanten omtrent biodiversiteit? Worden beide groepen gescreend en gemonitord op activiteiten met negatieve impact op biodiversiteit en zo nodig uitgesloten om in lijn te blijven met ABN AMRO's eigen duurzaamheidsdoelstellingen en purposes, bijvoorbeeld door bedrijven die onvoldoende maatregelen nemen om ontbossing tegen te gaan uit te sluiten?

De heer Swaak

Mag ik daar gelijk op reageren?

De voorzitter

Ja, ga je gang.

De heer Swaak

U heeft helemaal gelijk dat biodiversiteit in toenemende mate een heel belangrijk thema voor de bank geworden is. Hopelijk heeft u ook kunnen zien in ons impact report hoe wij op dit moment verslag doen over biodiversiteit, hoe we op dit moment de activiteiten ontwikkelen met betrekking tot onze klanten, hoe we biodiversiteit verwerken in ons eigen beleid, hoe we biodiversiteit verwerken in de gesprekken met onze klanten, hoe we dat ook doen uiteindelijk in de beoordeling van het onboarden van due diligence zoals we dat op klanten toepassen. En dat is in de veronderstelling dat biodiversiteit niet meer los gezien kan worden van enige andere relevantie als het gaat over klimaat, klimaatverandering, als zodanig. Het is ook belangrijk om te onderkennen dat wij een van de eerste banken zijn die over biodiversiteit in die mate in ons impactrapport is gaan rapporteren. We verwachten dat we daarmee door zullen gaan en we nemen ook de effecten daarvan mee en de keuzes die we maken op biodiversiteit en de effecten van biodiversiteit nemen we mee in ons klimaatstrategieplan. Dus het is bevestigd aan mij dat wij er intensief mee aan de slag zijn, maar we zijn er nog niet mee klaar.

Mevrouw De Bakker

Inderdaad dat engagement, dat proces aangaan met die klanten en bestaande klanten, zouden wij graag nog specifiek willen terugzien in jullie rapportage. Dan hebben we nog een andere vraag over de loonkloof. VBDO is positief gestemd over ABN AMRO's diversiteitsbeleid en actieve houding met betrekking tot haar eigen werknemers. In het jaarrapport rapporteert ABN AMRO de genderloonkloof voor 2021, dat is inderdaad ook zo genoemd, en over het doel van ABN AMRO om de beloning tussen mannen en vrouwen tot nul terug te brengen. Wanneer kan de VBDO verwachten dat ABN AMRO rapporteert over de loonkloof aangaande gender voor verschillende niveaus van de organisatie en neemt zij hierin ook andere gemarginaliseerde groepen in mee?

De voorzitter

Ga je gang Robert en misschien zou ik hier iets aan willen toevoegen, maar begin jij.

De heer Swaak

Ik kan daar heel kort over zijn. U heeft helemaal gelijk. Dit is een belangrijk onderwerp voor ABN AMRO. Wij hebben daar de eerste rapportages ook over afgerond. De volgende rapportage zal komen in november '22. Hoe precies die rapportage eruit gaat zien dat moeten we op dat moment wel bekijken maar daar gaan we absoluut in op de door u genoemde onderwerpen in detail.

Mevrouw De Bakker

Gaat dat dan verder ook dan alleen gender?

De heer Swaak

Daar zijn we naar aan het kijken, maar er is ook zoiets als de AVG, dus zeg maar de privacywetgeving. Het is ook aan de werknemers om dan bepaalde gegevens te verstrekken en niet iedereen is daartoe bereid. Dus we moeten maar zien hoever we daarin kunnen komen en willen komen ook, in samenspraak ook met onder andere de ondernemingsraad en andere partijen die hierbij betrokken zijn. Het belangrijkste is dat we ons beleid verder voortzetten en doortrekken. Of we er in alle details over kunnen rapporteren zoals we misschien zouden willen dat kan ik u nog niet toezeggen, maar we kijken er wel naar.

Mevrouw De Bakker

Mijn laatste vraag gaat over jullie purpose. Dat is al een aantal keren voorbijgekomen. Het is de VBDO opgevallen dat ABN AMRO haar excuses heeft gemaakt voor het slavernijverleden. Wij zijn daarover positief verrast en dit onderzoek laat ook zien dat je het heden niet los kunt zien van het verleden, wat een mooi bruggetje is naar de vraag en de purpose vanuit de ABN AMRO die luidt 'banking for better for generations to come.' ABN AMRO gaat samen met haar klanten uitdagingen aan van onze tijd en daarmee van de toekomst en dat doet zij samen met ontzettend veel jonge medewerkers. Op welke manier meet ABN AMRO of haar

bedrijfsvoering ook daadwerkelijk in lijn is met haar purpose en dus een positieve invloed heeft op het leven van toekomstige generaties?

De voorzitter

Robert.

De heer Swaak

Ja, dat is een ontzettend relevant onderwerp, ook wel de generatietoets genoemd en ik kan u vertellen dat wij een actieve dialoog op dit moment hebben met de jonge generatie binnen de bank die ons ook oproept om besluitvorming die wij doen ten eerste te toetsen aan onze purpose. Dat was één van de gesprekken die wij met elkaar kregen. Ik kan u vertellen dat wij in de besluitvorming van de Raad van Bestuur verankerd hebben, zeker bij besluitvorming die over die toekomst gaat, dat wij die purpose daar nadrukkelijk bij betrekken en daarmee zeg je dus ook iets over die komende generaties. En wat we ook hebben gezegd is dat we met elkaar nog verder willen praten, niet alleen over de jongere, tussen aanhalingstekens, generatie bij de bank, maar zoals u weet kent deze bank een aantal generaties. We zouden niet willen dat we de rest van de generaties gaan vergeten. Dus we praten over een inclusieve manier van kijken naar generationele thema's die spelen binnen de bank. Dus als u mij toestaat verbreed ik het thema, niet alleen naar de jongere generatie, maar ook de overige generaties die wij binnen de bank hebben. Daar hebben wij een hele constructieve dialoog momenteel over hoe je daar besluitvorming omheen kunt doen en of we daar consistent in kunnen blijven zijn.

Mevrouw De Bakker

Wat ook opviel is dat het jongste bestuurslid van 1976 is en dat is volgens ons een gemiste kans voor ABN AMRO om jongere generaties te betrekken bij de besluitvoering. Wat doen jullie naast deze gesprekken actief om verjonging in het bestuur te bewerkstelligen?

De heer Swaak

Ik zou bijna zeggen leeftijd is geen grens. Dus leeftijd kent geen ondergrens en het kent geen bovengrens.

Mevrouw De Bakker

Ik wil het voorbeeld geven dat veel pensioenfondsen nu wel veel jongeren de kans bieden om bestuursfuncties te bekleden. Er zijn een hoop traineeships daar nu aan de gang.

De heer Swaak

Wat wij doen is dat wij kijken in alle bestuurslagen naar kennis en kunde, de capaciteiten van onze eigen collega's voor functies. Daar speelt leeftijd in principe geen rol. Dat is echt kijken naar de geschiktheid van kandidaten. Wij betrekken de jongere generaties, bijvoorbeeld de young bankers, in een stuk besluitvorming van de bank. We hebben overleg met verschillende groepen binnen de bank. Daar spreken we ook mee. Daar leggen we ook de strategie uit. Daar beantwoorden we vragen. Daar gaan we in op thema's die belangrijk zijn voor die generaties en we zorgen ervoor dat het bestuurlijke klimaat van ABN AMRO inclusief is en dat betekent dus ook dat je in je diversiteit daarmee terdege rekening houdt, of je nu over een uitgebreid leiderschapsteam praat of in een Raad van Bestuur praat over de bredere leiderschapsteams. Je kijkt naar voldoende diversiteit en dan heb je alle aspecten van diversiteit daarin mee te nemen. Dus wij zijn in een actieve dialoog met jongere generaties binnen de bank. We betrekken ze ook bij de af- en overwegingen van de bank en in de bemensing houden wij absoluut rekening met inclusieve diversiteit.

De voorzitter

Dank. Gaat uw gang.

De heer Everts

Goedemiddag. Mijn naam is Gerben Everts van de VEB. Met het risico doordat alle onderwerpen achter elkaar zijn geagendeerd dat ik even de verkeerde chronologie gebruik, maar ik wil beginnen met de externe accountant. Dus ik maak even gebruik van de situatie en dan heb ik nog wel een aantal vragen ook aan u. Ik ben heel blij met het feit dat de externe accountant hier aanwezig is. Dat is een belangrijk iets wat in Nederland goed ingeburgerd is. Maar eigenlijk worden er altijd te weinig vragen gesteld aan de externe accountant. Dus ik ben ook blij met mijnheer Van den Bos die dat hier voor mij ook al heeft gedaan. Ik ben zelf een groot voorstander daarvan en ik heb ook denk ik een belangrijke vraag en dat is zeker ook in het licht van ABN AMRO belangrijk. We hebben het over de fraudeparagraaf. Er zit inderdaad een fraudeparagraaf in de auditopinie, een verklaring van de accountant. Maar de toegevoegde waarde van die fraudeparagraaf zit volgens ons met name in de bedrijfsspecifieke toelichting van de accountant om de bevindingen toe te spitsen op de specifieke omstandigheden van de gecontroleerde onderneming, in dit geval ABN AMRO. Ik weet niet of de accountant een grote stem heeft gehad in hoe het Jaarverslag er ook uitziet, in ieder geval natuurlijk de Jaarrekening, maar dat is een keurig verslag dat heel transparant is, geïntegreerd ook met de duurzaamheidsaspecten. Zeker de risicoparagrafen zijn denk ik heel goed. Vorig jaar moesten we nog een beetje zoeken naar zeer relevante informatie. Die hebben we wel gevonden maar een beetje laat en een beetje verstopt. Dit jaar hopen wij dat niet te zien, maar daarvoor hebben we wel die externe accountant nodig. En zeker op het punt van de fraudeparagraaf heeft ABN AMRO natuurlijk vorig jaar met de anti money laundering een issue gehad, en wij vragen ons heel erg af of dat een issue is dat zich specifiek richt op die Know Your Customer, op die anti money laundering, of is dat iets wat breder in de organisatie ook tot frauderisico's kan leiden. Daarom de volgende vragen aan de accountant. EY maakt in de controleverklaring niet inzichtelijk welke frauderisico's zij in de controle heeft onderkend. En mijn vraag is welke waren dat? Welke frauderisico's zijn onderkend? Wat waren de bevindingen van de accountant ten aanzien van die frauderisico's? En er wordt wel gesteld dat als frauderisico is aangemerkt management override of control, dus het doorbreken van de interne beheersing. Onze vraag is welke hoog risico journaalposten of elementen heeft EY specifiek geselecteerd, op basis waarvan ze ook heeft kunnen zeggen van uiteindelijk geven we een schone controleverklaring? Dus dat even vooraf aan de accountant.

De voorzitter

Bernard.

De heer Roeders

Dank voor de vragen. We hebben in onze verklaring wel meer geschreven dan in voorgaande jaren over wat wij met frauderisico's doen. Ik hoop dat u dat ook opgevallen is. En wij proberen het ook wel bankspecifiek te maken. Ik kan de tekst voor gaan lezen maar ik denk niet dat dat nodig is. Maar we benoemen natuurlijk wel een aantal specifieke zaken die voor een bank relevant zijn waar we bij fraude op letten en dat is natuurlijk met name er is veel geldverkeer. Dus daar is altijd risico op fraude, externe en interne fraude. De bank heeft ook een behoorlijk sterk fraude framework, een fraude en risico framework, onder meer zeg maar de beleidsuitgangspunten, een SIRA, afdelingen, ik noemde dat in mijn presentatie ook al, Compliance, Veiligheidszaken. Er is een heel instrumentarium binnen de bank dat al op fraudes let en daar maken wij ook gebruik van. Dus dat wou ik toch even benadrukken en dat staat ook wel zo in onze verklaring opgeschreven. Welke specifieke frauderisico's hebben wij zelf behandeld? Dat was ook één van uw vragen. Eén, u noemde dat zelf al, is management override, want we beschrijven daar ook iets verder wel dat dat management override met name sturing op de kredietvoorzieningen betreft omdat dat een vrij subjectieve post is. Dus daar zit inherent een hoog risico in dat een bestuur van een bank die cijfers wil sturen om cijfers mooier of, afhankelijk van wat er speelt, slechter te willen laten overkomen. Daar hebben wij zeer uitgebreid naar gekeken. Wij kijken sowieso heel veel naar de kredietvoorzieningen en daar kijken wij onder meer ook naar komen die voorzieningen in functiescheiding tot stand, vindt er geen override van iemand in het bestuur plaats, al dat soort zaken eigenlijk. En dan was uw vraag naar welke journaalposten kijken we. We beoordelen alle handmatige journaalposten die de bank in een afsluitproces maakt. Daar hebben we data-analysetools voor. We filteren feitelijk alle

journaalposten die niet regulier uit de systemen komen en we beoordelen allemaal één voor één, uiteraard op materialiteit, of hier specifieke, rare, niet-gebruikelijke posten tussen zitten. Dus dat gaat behoorlijk grondig. Ik weet niet of dat enigszins uw vraag beantwoordt.

De heer Everts

Als uw antwoord impliceert dat u geen bevindingen heeft die niet transparant zijn gemaakt door ABN AMRO dan zijn we daarmee geholpen denk ik.

De heer Roeders

Kijk, als er echt een materiële fraude speelt dan wordt die ook toegelicht in het Jaarverslag en in de Jaarrekening. Die heeft er niet gespeeld. U refereerde ook even aan AML. Daar is voldoende toelichting over, ook in onze verklaring vorig jaar en dit jaar. AML is niet per se fraude, meer niet-naleving wet- en regelgeving. Maar uiteraard, en dat is ook weer binnen dat hele fraudeframework van de bank zelf, wordt er heel goed gelet op naleving wet- en regelgeving, dat er niet vergelijkbare situaties komen zoals met de AML is geweest. Dus dat daar veel aandacht voor is, zowel door de bank als door ons, dat is evident.

De heer Everts

Dank u wel voor de beantwoording. Ik denk twee even korte reflecties. Dat geeft iets meer transparantie naar ons toe. Dus daarvoor dank. Tegelijkertijd toont het wel dat iets van een in control statement dat verdergaat dan enkel de financiële verslagleggingsrisico's, waar een discussie over speelt breder in Nederland, ook met de monitoringcommissie, dat ook de externe accountant geholpen is met een specifiekere verklaring dat aan alle wet- en regelgeving is voldaan door het management. Dus dat bevestigt eigenlijk uw stelling ook. Dat is eigenlijk even wat ik nu even meeneem. En een accountant kan dus dan op basis van die verklaring eigenlijk ook meer zekerheid geven over het frauderisico, waar ook binnen de beroepsorganisatie van accountants nu een discussie over loopt, dat je beschrijft dat er frauderisico's zijn, dat is nu eigenlijk gemeengoed, dat je straks beschrijft welke het waren en wat de bevindingen zijn. Dat is waar we hopelijk volgend jaar aan u iets specifiekere beantwoording kunnen vragen omdat het dan verplicht is voorgeschreven voor accountants. Dat ondersteunt ook onze stelling als VEB dat die twee zaken, zowel voor de onderneming als voor de accountant, nodig zijn om wat extra zekerheid te krijgen in de verslaggeving en de frauderisico's.

De heer Roeders

Ja.

De heer Everts

Mag ik van de gelegenheid gebruikmaken snel ook een aantal vragen aan u te stellen?

De voorzitter

Ja, gaat uw gang.

De heer Everts

Allereerst, was ik net even verward over wanneer de vragen mochten worden gesteld omdat ik ook heel erg vindt dat de financiële cijfers en de duurzaamheid eigenlijk tegelijkertijd horen te worden besproken. U doet er nog een aantal onderwerpen bij. Dat mag wat mij betreft. Ik ben het helemaal met u eens: duurzaamheid is het belangrijkste thema voor toekomstige generaties maar het is wel de verantwoordelijkheid van de huidige en toekomstige generaties om daar alle voortgang in te maken en dat zien we bij ABN AMRO. Dus daarvoor hulde. We hebben een aantal vragen. We hopen allereerst dat het Ministerie van Financiën spoedig de tijd rijp vindt om ABN AMRO weer een gewone bank in handen van gewone aandeelhouders te laten zijn en het koersverloop in het afgelopen jaar staat keurig beschreven in het overigens goede Jaarverslag. En de vooruitzichten ook op die hogere rente, waar we het net over hadden, die bieden wat de VEB betreft een uitstekend momentum voor de

verkoop van het zesenvijftig procent (56%) staatsbelang. De vertegenwoordigers van het ministerie zijn hier aanwezig. Dus knoop het in de oren en wij zijn daarvoor. Verder vragen beleggers zich af welke mogelijkheden en uitdagingen ABN AMRO ziet om de toplijngroei een impuls te geven want deze blijft nu wat treurig achter. Daar heb ik een paar vragen over. Specifiek de inkomsten uit provisie en commissie bieden gelukkig enig licht. Ook daarover hebben we, als het mag straks, een aantal vragen, en dan valt inderdaad op dat die Net Promotor Score, dus de klanttevredenheid, loyaliteit, er niet al te best uitziet. En tot slot hebben we wat vragen over de overnameambities van ABN AMRO. Maar laat ik beginnen en kort drie vragen stellen over de toplijngroei. We bewegen inmiddels naar een duidelijk ander renteklimaat. Ook vanochtend staan de banken daar vol van en het zou voor een retailbank als ABN AMRO fundamenteel een goede ontwikkeling moeten zijn. En toch gaf de bank onlangs aan, dat was bij de analistencall van begin februari, dat het de komende twee jaren vrijwel geen rugwind verwacht als gevolg van de stijgende rente. Ook net hebben we daar iets over gehoord. Voor het lopende jaar schat de bank het positieve effect op slechts vijftientwintig miljoen euro (€ 25.000.000) en dat is niet veel. Hoe verklaart u die ongevoeligheid voor die hogere rente en geldt deze prognose van begin februari nog steeds? Daaraan gekoppeld: de hogere rentes zouden voor banken een positieve ontwikkeling moeten zijn. Tegelijkertijd zien we inflatie over de volle breedte, bij huishoudens, bij bedrijven, en deze combinatie kan leiden tot een hoger risico ook op wanbetaling, dus ook negatief nieuws voor de bank, faillissementen, toegenomen impairmentrisico's. Hoe beoordeelt de bank nu de huidige omgeving en welke uitkomst ziet de bank in de combinatie van een mogelijke hogere rentemarge, enerzijds, versus een hoger risico op wanbetaling anderzijds? En een tweede vraag over de toplijngroei is: de bank maakt significante kosten, dat hebben we ook net gehoord, in het kader van die anti-witwas en Know Your Customer, waar geen directe opbrengsten tegenover staan, behalve een nette organisatie. En inmiddels heeft u gezegd is één op de vijf personeelsleden bezig met die AML. We begrijpen dit heel goed na die enorme boete van vorig jaar. Tegelijkertijd is de rol van DNB, en de wat dociele houding van alle banken overigens, onderwerp van rechtszaken. Bunq heeft recent zo'n rechtszaak gestart tegen de toezichthouder en wij als VEB krijgen ook heel veel klachten van onze achterban over vrij zinloze uitvragen, overigens door alle banken maar ook door ABN AMRO. Wanneer kan de bank weer afschalen en overgaan tot meer geavanceerd, meer risicogestuurd toezicht op deze aspecten, zodat de echte boeven worden uitgefilterd en niet de trouwe klanten in de verdachtenbank belanden. En wij maken ons grote zorgen over dat AML-gerelateerde werk dat het meer permanent zal blijken en er wordt door ABN AMRO een prognose gemaakt, remediations require more effort staat in het Jaarverslag, dat de inzet in ieder geval tot 2023 zal duren. Is er minder voortgang dan aanvankelijk verwacht en is er licht aan het eind van de tunnel. En dat brengt me op de laatste vraag, de derde vraag, de verhouding tussen kosten en inkomsten. Vorig jaar was dat zesenzestig procent (66%), zesenzestig procent (66%) kosten ten opzichte van inkomsten. Dat is al echt hoog als je bedenkt dat de bank zich terugtrekt tot Nederland en de direct omringende landen, uit meer risicovolle segmenten stapt en steeds meer digitaal en efficiënt aan het worden is, in ieder geval zou moeten zijn. Je zou juist bij ABN een daling mogen verwachten en toch zien we in 2021 een verdere stijging van de kosten ten opzichte van de inkomsten met maar liefst tien procent (10%) naar meer dan zesenzeventig procent (76%). En dit heeft natuurlijk een norm negatieve invloed op de rentabiliteit. Is dit een eenmalige dip om die achterstand in te halen of verwacht de bank dat ze niet aan de eerdere strategie van een veel forsere, radicalere kostensnijding kan voldoen? En bedenk nog dat er niet rekening is gehouden met de enorme inflatiecijfers die we recent hebben gehoord. En hoogwaardige werkgelegenheid is één ding, maar uiteindelijk moet je een fundament onder het verdienmodel plaatsen, en zeker als je de gang naar de beurs weer wilt maken. Dus hoe dit tijt te keren? Dat zijn in ieder geval de vragen die ik bij voorbaat heb.

De voorzitter

Dank. Drie vragen: rentegevoeligheid, afschalen AML en de cost-to-income ratio als ik het kort mag samenvatten. Robert.

De heer Swaak

Over die rentegevoeligheid hebben wij inderdaad aan het einde van het afgelopen jaar ook het een en ander nog gezegd, verschillende onderdelen van onze rente-inkomsten die direct gerelateerd zijn aan renteontwikkelingen, en waarin wij de stijgende rente, zoals we die op een gegeven moment konden gaan constateren, niet direct doorverwerkt zagen in onze topline, in onze rente-inkomsten. Dat heeft deels ermee te maken dat je aan de hypotheekkant nog te maken hebt met een relatief lage rente. Dus dat effect zie je niet direct een-op-een. Het heeft deels te maken met het feit dat je aan je depositokant te maken krijgt met lage rentestanden die een langere tijd zullen doorwerken aan de depositozijde van de bank. En het heeft ook te maken met het feit dat de leningen die we uitgezet hebben de achterliggende maanden ook tegen die lage rente zijn verstrekt. Die combinatie zorgt dat er een sensitiviteit op lage rente zit. Nu is het wel zo dat we ook gezegd hebben, daar refereert u heel terecht aan, gegeven de rentestanden per januari wat zou dan het effect zijn voor dit jaar bij een bepaalde stijging van de rente. Dat was vijftientig miljoen euro (€ 25.000.000) op dat moment gegeven die rentestanden, gegeven die omstandigheid. We hebben tevens gezegd dat als die rentetermijnen langjarig zijn of als die rentestijgingen langjarig zijn, dan gaat de bank daar ook van profiteren, maar in de periodes die wij nu beschouwen blijft er druk staan op die rente-inkomsten. Dat adresseren wij door enerzijds te blijven concentreren op volumes, want die volumes, en dat heeft u ook kunnen zien, die zijn zowel aan de commerciële kant als aan de corporate kant, maar met name aan de corporate kant, behoorlijk toegenomen in de achterliggende periode. Ik heb u net iets gezegd over het marktaandeel voor hypotheek. Wij blijven dus ook heel erg concentreren op de volumes die we in de hypotheekmarkten nog steeds kunnen realiseren vanwege de belangrijke positie die ABN AMRO heeft. Dus daar gaan we onverminderd mee door. Dus we zorgen dat we in die volumes, en dat is natuurlijk gegeven de omstandigheden gelijkblijvend, door kunnen gaan. Dan hebben we tegelijkertijd, om die afhankelijkheid ook te adresseren, de aandacht gelegd op onze tarieveninkomsten, op de fees die wij ook in dat achterliggende jaar hebben weten te realiseren. Dan zie je dat we in toenemende mate voordelen hadden vanuit ons creditcardbedrijf waar de tarieven weer gestegen zijn omdat het verkeer gewoon weer toegenomen is. Tegelijkertijd zien we ook in onze clearingoperaties dat we goede resultaten hebben kunnen boeken aan de tarieveninkomsten, en ook activiteiten binnen de private bank waarin we hebben kunnen profiteren van de marktomstandigheden. Dat is dus enerzijds en dan zullen we in Q1 wat meer informatie gaan geven over wat is nu exact die rentegevoeligheid, want in bepaalde scenario's kun je dat duiden. Wij blijven ons concentreren op die segmenten die we geïdentificeerd hebben waarin we weten dat ABN AMRO natuurlijke kracht heeft, de afhankelijkheid van die rente-inkomsten toch gaan verminderen door op die variabiliteit in je fee-inkomsten te blijven bouwen. Dat is een beetje het toplineverhaal. U maakt terecht een opmerking over die kosten-inkomenratio. Als je naar de kosten kijkt, geef ik u wel in overweging dat we natuurlijk een bijzonder jaar achter de rug hebben met schikkingen die we hebben moeten treffen. We hebben heel nadrukkelijk gezegd dat onze guidance voor 2021, dan moet ik het even goed zeggen, vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) was. Dat is van vijf komma tweehonderdtien miljard euro (€ 5.210.000.000) in 2020 naar vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) in 2021. Waar wij met name naar kijken is hoe wij onze eigen guidance realiseren. Dat is voor ons een teken van die cost control want wij hebben tegelijkertijd in het model vast kunnen stellen, als we dit kunnen doen, als we onze cost guidance kunnen realiseren en onze topline kunnen blijven realiseren, onze ambities, dan betekent dat iets voor die rentabiliteit in 2024. Daar hebben we ook iets over gezegd. Wij verwachten absoluut nog steeds dat die vijf komma drie miljard euro (€ 5.300.000.000) van het achterliggende jaar naar beneden gaat in het komende jaar. Daarin ziet u dat we langzamerhand de effecten in de organisatie verwerkt krijgen van de maatregelen die we treffen. Dus we zijn heel erg bezig met kostenbeheersing. En uw vraag als het gaat over remediation en AML-kosten, vierhonderdvijfenzestig miljoen euro (€ 465.000.000) is veel geld. Absoluut. Eén op de vijf medewerkers zijn veel medewerkers. En wat wij merken is: gaandeweg het proces, en daarom ziet u ook onze opmerking ten aanzien van 2023, wij leren ook terwijl we dat proces invullen, leert deze organisatie ook en kiezen wij ervoor om dat werk echt kwalitatief, deugdelijk af te wikkelen en af te ronden. Daarom denken wij dat we daar tot 2023 voor nodig zullen hebben. Dat is dan ook wat wij denken. Daarom schrijven we het ook op die manier in het Jaarverslag. Uw algemene vraag was is dit een blijvende situatie. Dat verwacht ik niet, want uiteindelijk zul je langzamerhand over de techniek en de technologie die je gebruikt ook steeds meer leren. Er zal absoluut op termijn nog beter gebruik gemaakt kunnen worden van een stuk

automatisering. Artificial intelligence speelt daarbij een rol. Dus op termijn verwachten we ook dat die kosten zullen afnemen. Ook dat hebben we aangegeven in de guidance voor de komende jaren. Dus dit is niet een sustainable niveau voor de komende jaren. Dus we verwachten echt dat die AML-gerelateerde kosten zullen afnemen.

De heer Everts

Ik heb nog één kort vraagje en twee opmerkingen ter ondersteuning.

De voorzitter

Mag ik u wel verzoeken om kort te blijven want er zijn andere mensen die nog vragen willen stellen en we zijn al een tijdje bezig met het vragen stellen. Dus heel kort graag nog en dan wil ik graag andere mensen de gelegenheid bieden.

De heer Everts

Eén vraagje. Hoever is de groei van private banking? Is dat de groei omdat de markt omhoog is gegaan? Met name vorig jaar heb je enorme koersstijgingen op de beurs gezien. In hoeverre is dat nieuwe instroom? En zeker met de Net Promotor Scores die niet overal heel hoog liggen is dat goed om daar wat inzicht in te geven. En twee korte opmerkingen. Eén, het terugdringen van de kosten is wat ons betreft heel erg belangrijk. Vorig jaar hebben we geen winst gezien. Dit jaar hebben we een reële winst gezien. We dachten dat daarmee een aantal kosten naar voren waren getrokken. Dus hou vol om echt de kosten in de greep te houden. En ten aanzien van AML begrijp ik heel goed dat je onder druk van een boete, en onder druk van een toezichthouder, aan mij is dat altijd goed besteed, dingen doet waarvan je jezelf misschien afvraagt of het nodig is. Hier vragen wij ons als VEB echt af of de methodiek die wordt toegepast, en ook wordt opgedrongen, de juiste methodiek is. Er zijn uitvragen van dertig IB's van onze leden over dertig (30) jaar terwijl ze al dertig (30) jaar een rekening hebben bij diezelfde bank. Soms is het absurd en ik weet dat jullie eigenlijk de druk van De Nederlandsche Bank voelen. Maak gebruik van die gang naar digitalisering. Maak gebruik van de diensten die jullie hier hebben om veel slimmer ook dat soort toezicht te introduceren en dat gaat enorm veel kosten besparen en ten goede ook van de aandeelhouder.

De voorzitter

Er was nog één vraag over private banking. De andere beschouw ik meer als uw standpunt ter zake en niet als een vraag.

De heer Swaak

Over private banking zal ik heel kort zijn. Wij kijken met name naar net new assets en het achterliggende jaar was het een combinatie van nieuwe klanten en de voordelen die we hadden van de volatiele markten.

De heer Everts

Oké. Dank.

De voorzitter

Het woord is aan u. Gaat uw gang.

De heer Abma

Goedendag. Mijn naam is Ronald Abma. Ik woon in Amsterdam. Ik ben een bezorgde vader en een bezorgde aandeelhouder. Mijn zorgen gaan over de klimaatveranderingen en de heftige gevolgen die dat kan hebben voor het leven en het welzijn van mijn dochters en ook voor de economische gevolgen van de ABN AMRO. Ondanks de mooie woorden neemt ABN AMRO veel te weinig klimaatmaatregelen. De uitspraak in de Shell-zaak laat dat zien. De rechter stelt dat elk bedrijf verdergaande inspanningsverplichtingen heeft om de uitstoot van zijn klanten

terug te dringen. Voor ABN AMRO betekent dit dat zij medeverantwoordelijk is voor de uitstoot door de vervuilende activiteiten die door de ABN AMRO gefinancierd worden. ABN AMRO wordt dus ook gezien als één van de grootste vervuilers van Nederland en dit komt door het financieren van de fossiele brandstof en van andere vervuilende activiteiten. Voorzitter, ik wil graag twee vragen stellen. Ten eerste, volgens de heer Kooloos, Directeur Sustainability, vraagt de ABN AMRO al vanaf 1 januari 2018 aan een deel van haar klanten een transitieplan over de CO2-uitstoot als zij zaken willen doen met de bank. Hoeveel procent van deze groep heeft daadwerkelijk een transitieplan ingeleverd en hoeveel procent van deze transitieplannen voldoen aan de Parijs-akkoorden? Welke eisen heeft u gesteld aan deze plannen en wat zijn de consequenties voor de klanten als zij geen of een onvoldoende transitieplan hebben ingeleverd. En hoeveel klanten zijn er al geweigerd op die basis?

De heer Swaak

Dank u wel voor uw vraag. Wij delen meer dan de zorgen die u ook heeft ten aanzien van het klimaat. Ik heb u net ook in mijn inleiding proberen aan te geven dat wij op dit moment volop aan de slag zijn om onze klimaatstrategie voor het einde van het jaar bekend te maken, waarin wij alle maatregelen zoals ik die al heb toegelicht, dus alle stappen die wij op dit moment als bank al nemen als het gaat over klimaat, en ik ga ze niet weer hier allemaal herhalen, samenbrengen onder één noemer waarin wij ook kunnen gaan aangeven hoe wij gaan voldoen aan de ambities die wij stellen ten aanzien van het klimaat. Dan is er het punt dat u maakt ten aanzien van de heer Kooloos. Ik was niet bij dat gesprek. Wat wij zeker doen is dat wij een intakegesprek hebben met onze klanten, waarbij de transitie altijd aan de orde komt en waarbij wij gesprekken voeren met klanten hoe zij verder versneld kunnen en zouden willen verduurzamen in de sectoren waar wij actief zijn. Op basis daarvan bereiden wij ook onze eigen dienstverlening voor, zijn we ook in staat om in continuïteit met die klant de gesprekken over die transitie te voeren. Dus belangrijk is om te onderkennen dat wij een aantal vragenlijsten in het systeem hebben die wij daarvoor gebruiken. Die vragen stellen we ook aan de klanten. En dat volgen we ook op. Dus dat is onderdeel van de dienstverlening van ABN AMRO. Het is niet zo dat we elke klant, voor zover ik weet, om die klimaatplannen vragen. Het feit blijft dat we zelf ook druk aan de slag zijn om die klimaatstrategie te definiëren en u weet net zo goed als ik dat de kwaliteit van data natuurlijk heel belangrijk is. Dus we beginnen bij van onze zijde de vraag te stellen over de ambitie van de klant als het gaat over transitie en vervolgens handelen wij daar ook naar naar believen.

De heer Abma

Oké, dank u wel. Dan heb ik nog een tweede vraag. ABN AMRO werd in januari door Milieudefensie gevraagd om een klimaatplan op te leveren. U heeft een bestaand plan ingediend. Dat is dus niet aangepast. U zegt eind dit jaar kunt u een nieuw plan opleveren. Mijn vraag is hoeveel ambitie heeft u om dat nieuwe plan volgens de richtlijnen van de Parijs-akkoorden te laten zijn en dan vooral over scope-3, u noemde dat zelf ook al, dus de uitstoot die uw klanten doen.

De voorzitter

Robert.

De heer Swaak

Laat ik stellen dat, op het moment dat wij naar buiten zullen komen met onze klimaatstrategie, u zult kunnen vaststellen dat die een grote overeenstemming hebben met de ambities die Milieudefensie ook heeft. Dat is iets wat wij als richtlijn niet alleen van Milieudefensie krijgen maar ook wat wij voor onszelf hanteren. Wat is de reden waarom we het op deze manier doen? We hebben het klimaatakkoord ondertekend in Nederland. Dat schept verplichtingen aan onze zijde. Dat betekent dat wij een klimaatstrategie moeten hebben. Die leveren we volgens afspraak voor het einde van 2022 en dan zult u precies zien hoe wij onze doelstellingen formuleren, maar wat ik u ook al kan vertellen, wat ik net al zei, wat Milieudefensie graag wil is ook wat wij graag willen. Daar zit niet zo heel veel verschil in, maar ik denk wel dat het goed is dat we even wachten tot we die klimaatstrategie hebben uitgewerkt en dat we daar dan mee naar buiten kunnen komen.

De voorzitter

Mag ik vragen om de vragen zo kort mogelijk te houden, want we zijn al een tijdje bezig, en ik hoop toch dat we op een gegeven moment naar punt 2(h) van de agenda kunnen gaan.

Mevrouw Arslan

Oké. Dank u wel. Ik ben Sumeyra Arslan. Ik ben hier namens BankTrack en ik had een paar vragen over het olie- en gasbeleid, over het olie- en gasbeleid van ABN AMRO. Mijn vraag gaat over het deel dat eigenlijk stelt dat de financiering van exploratie en productie van activiteiten van de olie- en gasector niet meer wordt gedaan door ABN AMRO, maar dat de bedrijven daar niet onder vallen. Mijn vraag is dus: uit onderzoek van een Duitse NGO blijkt dat tachtig procent (80%) van de upstream oil and gas producers nog steeds aan het voorbereiden zijn om nieuwe gas- en oliereserves voor te bereiden. Wij vragen dus ABN AMRO om sterker beleid te voeren rondom de requirements, want op dit moment is het alleen het definiëren van de rol van de bedrijven. Wij vragen ons dus af of ABN AMRO van plan is om in de nieuwe klimaatstrategie die dit jaar gepubliceerd wordt ook bedrijven mee te nemen en of er een echte deadline komt voor deze bedrijven in plaats van alleen maar te stellen dat er een kijk moet komen op phasing-out en dat men een rol moet definiëren rondom Net Zero. Dank u wel.

De voorzitter

Robert.

De heer Swaak

Ik zal een heel kort antwoord daarop geven. De olie en gas buiten Europa hebben wij afgestoten. Olie en gas binnen Europa is nog een heel klein onderdeel van de portefeuille van ABN AMRO en wij houden ons volledig aan de richtlijn die we daar eerder over hebben afgesproken dat we exploratie in olie en gas niet financieren. Daarnaast, waar we wel actief zijn, leggen we een hoge mate van aandacht op die transitie. En waarom? Omdat wij van mening zijn dat, zolang olie en gas nog steeds wel een onderdeel is waar deze samenleving op draait, we meer effect kunnen sorteren door in die transitie die gesprekken te voeren en met die klanten verder te gaan waar we ook zien dat die transitie plaatsvindt.

Mevrouw Arslan

Weigert u dan ook klanten op basis van die assessment of op basis van die gesprekken?

De heer Swaak

Ik denk dat het te ver gaat hier, maar ik kan u verzekeren dat op basis van onze eigen assessments, dat is niet alleen olie en gas, er ook besluiten worden genomen om klanten niet te bedienen vanwege de klimaatconsideraties die wij hebben.

Mevrouw Arslan

Dank u wel.

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer Gailliaert

Geachte voorzitter, mijn naam is Gillian Gailliaert. Ik vertegenwoordig hier PGGM en de Eumedion deelnemers tijdens deze Algemene Vergadering. Ik heb drie vragen. Ze gaan over duurzaamheid en jullie duurzaamheidsambities. De eerste is een reflectie ook over de oorlog. Gelieve een korte toelichting op de effecten van de oorlog op de bank en wat de plannen zijn ten aanzien van de klanten met activiteiten in Rusland, ook al is die exposure misschien erg laag.

De heer Swaak

Zal ik die gelijk nemen? Elke keer als ik het over die vreselijke oorlog heb, benadruk ik toch eerst maar even de humanitaire drama's die we in die oorlog zien want dat vind ik met alle respect één van de belangrijkste thema's. Maar als het gaat over de exposure van ABN AMRO in deze oorlog, dan zijn de primaire effecten, zoals ik in mijn introductie heb gezegd, zeer beperkt. Door de besluiten die we in het verleden hebben genomen hebben wij geen activiteiten in Rusland en Oekraïne. Onze total exposure is minder dan vijftig miljoen euro (€ 50.000.000) op dit moment. Dus wij hebben primair nauwelijks effecten, primair. Secundair volgen we uiteraard nu wat de ontwikkelingen zijn op het gebied van inflatie. Want we weten allemaal dat voor de oorlog begon we al stijgende inflatie hadden, of stijgende energieprijzen wat weer leidt tot een mogelijke inflatie, en hadden we ook die supply shock waar we het eerder over hebben gehad. Dat is alleen maar uitvergroot door de oorlog. Dus uiteraard moeten we in die secundaire effecten gaan zien wat voor impact dat heeft op die Nederlandse economie en dan praat je over de sectoren die primair geraakt worden daar waar een hoge mate van energiegebruik is. Dan heb je het over zware manufacturing. Dan heb je het over transport en logistiek. Dan heb je het ook over agriculture. Dat zijn de ontwikkelingen die we natuurlijk nu op de voet volgen.

De heer Gailliaert

De tweede vraag gaat over het klimaat. Het is erg goed om te vernemen dat jullie bezig zijn met de klimaatstrategie. Dan heb ik wel even de expliciete vraag of ABN AMRO overweegt om die strategie volgend jaar tijdens de AVA ter adviserende stemming voor te leggen en daarnaast of dat klimaatplan ook gecertificeerd wordt, gevalideerd wordt, door bijvoorbeeld het science-based targets initiative.

De heer Swaak

Dat zullen we zeker als het gaat over science-based targets initiative. Daar zijn we zelf ook heel nadrukkelijk bij betrokken. Dus die hele methodologie die zijn we nu volop aan het toepassen. En hoe we verder met de presentatie van het klimaatplan gaan? Laten we eerst die klimaatstrategie nu vaststellen en dan kom ik daarop terug.

De heer Gailliaert

Het is wel een expliciete wens van ons als aandeelhouder in ieder geval en wellicht van anderen. De laatste vraag gaat over diversiteit en inclusie. Ik vind dat jullie erg gevorderd zijn met jullie beleid. Ik heb even een specifieke vraag. Welke stappen neemt ABN AMRO om de posities binnen de bank te bevorderen van ondergerepresenteerde groepen zoals vrouwen in lower-middle managementgroepen of mensen met een migratieachtergrond.

De heer Swaak

U geeft daar gelijk mee aan waarom diversiteit zo belangrijk is, want je kunt wel in je top diversiteit willen hebben maar dat gaat eigenlijk pas blijvend zijn op het moment dat je in alle lagen van de organisatie met diversiteit bezig bent en dat is niet alleen vrouwen, dat is eigenlijk diversiteit in volle breedte. Toch ingaand op uw vraag, het betekent dat we al onze selectieprocessen en -procedures diversiteitsproof hebben gemaakt. Het betekent dat we in de doorgroei van talenten specifieke begeleiding doen. In continuïteit zijn we bezig met bias. Bias is iets waar we allemaal, of we het leuk vinden of niet, last van hebben. Dus die awareness van bias en daarmee promotie kunnen beïnvloeden zijn we continu mee aan de slag. We hebben diversiteitscirkels in alle onderdelen van de bank waarin we eigenlijk elk kwartaal de doelstellingen, die we hebben op doorgroei met elkaar bespreken. Dus we zien ook heel snel wanneer dat niet goed genoeg gaat, zodat we ook tijdig kunnen ingrijpen. Dus fijn dat u ook ziet dat er effecten zijn inderdaad in het leadership team en de Board. Voor ons is dat eigenlijk een voorwaarde dat we daar in de hele organisatie mee aan de slag zijn.

De heer Gailliaert

Hartelijk bedankt.

De voorzitter

Ja dank, Robert. Mijnheer Van den Bos en dan gaan we de vraag van mijnheer Vreeken nog beantwoorden.

De heer Van den Bos

Die mijnheer zit ook al een tijdje te wachten toch.

De voorzitter

Nee, die mijnheer heeft zijn vragen al gesteld.

De heer Van den Bos

Jij hebt toch nog vragen? Hij heeft nog vragen. U mag.

De voorzitter

Mijnheer Van den Bos, mag ik verzoeken, ik leid de vergadering en ik geef aan u het woord. Mijnheer Everts heeft al vragen gesteld.

De heer Van den Bos

Leidt u met een korte ei of met een lange ij.

De voorzitter

U was even buiten de zaal toen hij vragen stelde.

De heer Van den Bos

Een grapje was dat, een klein bankgrapje. Punt 2(b): u had een prachtig mooi verhaal over het hele klimaatgebeuren en alles en toen dacht ik: Mijnheer De Swaan, toen u CFO was bij de bank, decennia geleden, heb ik u nooit over het klimaat gehoord. Toen heb ik u er nooit over gehoord.

De voorzitter

Mag ik?

De heer Van den Bos

Nee, ik maak even mijn verhaal af ter ondersteuning van.

De voorzitter

Ja.

De heer Van den Bos

Toen was het al dat ik van mijnheer Van Wachem van de Koninklijke Shell, uit IJsland, twee flesjes waterstof kreeg. Dat kwam uit de auto, uit de uitlaat, was zo te drinken. Maar de CFO van een bedrijf, toen nog de ABN, een groot bedrijf, wereldwijd, heb ik nooit over het klimaat gehoord. Ik heb daar onlangs met de Pasen eens even over zitten mijmeren. Ik denk ik heb hem nooit daarover gehoord. Van Rijkman weet ik dat hij heeft geïnvesteerd in zo'n grote windmolen. Dat weet ik maar ik heb u er nooit over gehoord. Hoe kan dat en nu bent u een groot voorstander?

De voorzitter

Mag ik?

De heer Van den Bos

Ik denk dat u met de wolven meehuilt in het bos.

De voorzitter

Dan heeft u waarschijnlijk niet altijd goed geluisterd, maar ik wijs u erop dat ik één van de eerste leden was van de Board van de World Businessclass Council of Sustainable Development. Daar ben ik namens de ABN AMRO Board lid van geworden in 2002. Dus waarschijnlijk heeft u op dat moment even niet goed opgelet, maar ook toen al was sustainable development een onderdeel van het beleid van de ABN AMRO.

De heer Van den Bos

Nee, dat was al langer geleden.

De voorzitter

Nee, helemaal niet.

De heer Van den Bos

Nee, dat was langer geleden, want Van Wachem was al veel langer weg bij de Shell. Volgens mij is het zeker dertig jaar geleden, maar dat is een detail.

De voorzitter

Mijnheer Van den Bos, u had het over mijn lidmaatschap van de Raad van Bestuur van ABN AMRO en ik wijs u erop dat ik in 2002 als een van de eerste bankiers lid werd van de World Business Council of Sustainable Development namens ABN AMRO.

De heer Van den Bos

Maar u was toch al langer CFO of schiet ik nu mis.

De voorzitter

Ik ben in 1999 CFO geworden.

De heer Van den Bos

Precies. Dus dat is al drie jaar. Oké. Goed. Een ander verhaal: ik hoor mijnheer Swaak prachtig mooie verhalen vertellen van klant centraal en klant zus, klant zo. Ik heb u de mail gestuurd over het aanmelden via dat heerlijke proxysysteem waar ook uw eigen medewerkers over klagen. De Board van PostNL is ermee bezig geweest. Uit Ordina zijn er klachten gekomen, heel wat klachten. Wat gaan we daaraan doen, want dit werkt niet? En ergo, eigenlijk op mijn mailtje, had ik het heel netjes gevonden als u daar een reactie op had gegeven want ook de Board van PostNL heeft daar geen reactie op gehad. Dus als u mijnheer Berendsen daarover een mailtje wilt sturen. Ik wil mij bij iedere aandeelhoudersvergadering aanmelden met één of twee keer één aandeel. Het gaat niemand wat aan hoeveel aandelen ik bij ING gedeponereerd heb zitten, bij ABN AMRO heb gedeponereerd, bij andere brokers. Niemand. Twee keer één wil ik aanmelden en ik wil dat ook via mijn accountmanager doen. Makkelijker kunnen we het niet maken.

De heer Swaak

Mijnheer Bos, uw klacht is helder. Uw klacht is ook direct, terstond, door klachtenmanagement aangepakt. Elke klacht vind ik er één te veel. En wij doen er alles aan om binnen alle redelijkheid in die klachten te voorzien. Daar wordt dag en nacht door vele collega's aan gewerkt. Als dat niet naar uw believen is dan hoor ik dat graag. Dan kunnen wij dat verder oppakken.

De heer Van den Bos

Daar gaan we een keer met een kop koffie over praten.

De heer Swaak

Dat is goed.

De heer Van den Bos

Dan heb ik nog een puntje. Dan moet ik even denken.

De voorzitter

Mijnheer Van den Bos, mag ik u even onderbreken. Ik had verzocht om puntige vragen te stellen en ik zou graag ook de heer Vreeken nog de kans willen geven om vragen te stellen. U heeft al vele vragen gesteld. Dus ik wilde nu graag de heer Vreeken het woord geven.

De heer Van den Bos

Mijnheer Vreeken begon met suggesties over Artis en de kunst. Maakt niet uit, maar ik had eigenlijk nog één punt.

De voorzitter

Nee, ik geef even nu het woord aan de heer Vreeken.

De heer Van den Bos

Ja, dat is goed.

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer Vreeken

Goedemiddag. Mijn naam is Robert Vreeken van We Connect You Public Affairs and Investor Relations. Ik ben blij met deze zeer constructieve aanpak en deze mooie resultaten in 2021. Ik heb niet helemaal gehoord op welke plek jullie staan in de Dow Jones Sustainability Index. Het kan zijn dat mij dat is ontgaan. Dat wil ik straks nog wel even horen. In '72 hadden we het Rome report. Dat ging over grenzen aan de groei en over vervuiling van onze aarde. Daarna hebben we vijftig jaar lang weinig tot niets gedaan. We gaan nu richting een opwarming van vijf procent (5%). Hoe komt dat nu? Omdat de grootste vervuilers ter wereld, China, Amerika, Rusland, Brazilië en India niet overdreven democratisch zijn en ook helemaal niet zoveel doen. Wellicht dat het internationaal netwerk van ABN AMRO wat meer kan doen, want wij als Nederland kunnen misschien nul komma nul drie procent (0,03%) invloed hebben op de vervuiling op onze aarde. Qua social network is het heel goed als we onderaf beginnen, want al die verduurzaming dat kost vijftigduizend euro (€ 50.000) terwijl heel veel mensen aan de onderkant van de maatschappij bijna geen geld hebben en hun energierekening zien stijgen van tweehonderd euro (€ 200) naar zeshonderd euro (€ 600). Als je hen nu zonnepanelen geeft, een accu, een Tesla-accu, en een circulaire douche die tachtig procent (80%) op water en gas bespaart, ben je tienduizend euro (€ 10.000) kwijt als je er vijftig- of honderdduizend (50.000-100.000) inkoop en dan help je die mensen die echt geen geld hebben, want voor de onderkant van tweehonderd euro (€ 200) naar zeshonderd euro (€ 600) gaan dat is me nogal wat. Voor het middenkader en het hoger kader hele luxueuze, duurzame programma's met waterpompen et cetera, het is fantastisch, maar het is heel veel werk en heel veel gedoe. Qua social network: Laetitia Griffith zit bij de Postcodeloterij en daar werden WakaWaka verloot en het kost maar tien miljard euro (€ 10.000.000.000) om één miljard (1.000.000.000) mensen die nu geen licht hebben een WakaWaka te geven. Dat is echt aan de onderkant wat beginnen en duurzamer zijn. Wat ik verder relevant vind is een punt qua diversiteit. Het is handig als het duurzaam is, dus dat het niet naar de andere kant doorslaat. Wij zien bij advocaten, huisartsen, HR en communicatie dat opeens alle mannen bijna verdwenen zijn. Dat is ook weer niet

de bedoeling. Dus we moeten wel aan balansen werken in onze wereld. Ten slotte, het gaat niet zo goed met Artis. Tom de Swaan is er al mee bezig. Ze komen vijftien miljoen euro (€ 15.000.000) te kort en misschien is het ook goed als Robert Swaak per jaar vijftig- of honderdduizend euro (€ 100.000) aan Artis geeft om dat te helpen. Verder de kunst: ABN AMRO is druk bezig met Ajax, maar het zou ook mooi zijn als ze weer met de kunst bezig zouden zijn, dus de TEFAF, de KunstRAI hier om de hoek, de First Art Fair en de PAN om ook kunstenaars in Nederland te helpen om dat verder uit te bouwen. Dat zijn mijn punten op dit moment.

De heer Swaak

Inmiddels kan ik u zeggen dat we per jaareinde 2021 in de top vijftien procent (15%) van de S&P Global ESG Dow Jones Sustainability Index staan. Dat was uw vraag 1. Diversiteit en vrouwen: uw opmerking was we moeten niet te veel naar één kant gaan leunen, want waar blijven alle mannen. Ik wou dat ik diezelfde constatering had. Die heb ik niet en die heb ik voorlopig ook niet. Dus wij blijven met uw welbevinden gecommitteerd aan onze diversiteitsdoelstellingen, overigens wat niet alleen vrouwen betreft. Uw suggestie om bij te gaan dragen, en u noemde daar wat mooie voorbeelden van die ik ter harte zou moeten nemen, die neem ik ook zeker ter harte en ik kan u vertellen dat wij bij Hermitage nog steeds als één van de hoofdsponsors bijdragen aan kunst net zoals ABN AMRO op allerlei manieren bijdraagt aan kunst. U weet ook dat wij de derde grootste kunstcollectie hebben in Nederland. Daar zijn wij buitengewoon blij mee. Wij hebben ook, ik hoop dat u dat gezien heeft toen u het pand binnenliep, onze ruimtes opengesteld voor iedereen die het pand binnenkomt om van die kunst te genieten. En wij blijven, en dat is ook onze commitment aan de Nederlandse kunst, of aan de internationale kunst, maar vooral ook kijkend naar Nederlandse kunstenaars, ons inzetten voor die groep middels het onderhouden van de kunstcollectie.

De voorzitter

Gaat u door.

De heer Vreeken

Wat niet beantwoord is, is dat er een totale fixatie is op verduurzaming van huizen, appartementen, van middengroepen en de bovenkant van de markt. Maar de leuke huizen, dus die op G-niveau zitten, dat zijn mensen aan de onderkant van de markt. Dat zit ook bij woningcorporaties. En als je niet die hele dure warmtepompen neemt, maar gewoon simpele dingen zoals zonnepanelen, een accu, een circulaire douche die tachtig procent (80%) bespaart op water en gas, dan maak je hele grote stappen. Dat kost tienduizend euro (€ 10.000) als je dat groot inkoop en dat kun je dan enorm versnellen.

De heer Swaak

U heeft helemaal gelijk want ik had hier onderkant en duurzaamheid genoteerd. Weet u, wij hebben een aantal hele heldere doelstellingen rondom duurzaamheid, zeker ook daar waar het gaat over hypotheek. Wat we in toenemende mate aan het doen zijn, ook als bank, is opereren in een keten van bedrijven, waar je aan die duurzaamheidstransitie, ook voor woningbouw, je bijdrage wilt leveren. Dus met uw welbevinden houden wij onze doelstellingen zoals we ze op dit moment hebben, want dit zijn de klanten van de bank, de huidige klanten van de bank. Dat is helemaal consistent ook met de keuzes die wij hebben gemaakt als bank voor de segmenten die wij bedienen. En daarnaast, daar ben ik het helemaal met u eens, kunnen wij verder kijken in de keten hoe wij de effectiviteit van ons handelen kunnen vergroten.

De heer Vreeken

Ik heb één aanvullende vraag nog. We zitten hier op de Zuidas en met name heel veel Russisch geld loopt via de Zuidas, waarschijnlijk niet via ABN AMRO maar jullie hebben wel het netwerk waar advocaten en alles, accountants, die dat geld kunnen opsnorren dat hier via de Zuidas loopt, want de Nederlandse regering loopt niet zo hard en ik denk dat hier heel veel expertise zit binnen jullie netwerk om dat heel snel op te snorren. Dus mijn

vraag aan ABN AMRO is om samen ook met de andere banken en andere grote advocatenkantoren gewoon klokkenluiders te vragen om heel veel Russisch geld te melden.

De heer Swaak

Ik ga uit van de hoge professionele standaarden van de advocaten en van de accountants. Een aantal van die accountants ken ik vrij goed. En tegelijkertijd houden wij ons aan alle sanctieverplichtingen die ons opgelegd worden en die worden elke dag, vierentwintig zeven (24/7) uitgevoerd en toegepast.

De heer Vreeken

Dat weet ik maar toch zei Pieter-Jaap Aalbersberg tegen mij dat loopt allemaal via de Zuidas, al dat verkeerde geld. Ik heb het niet over ABN AMRO, maar het gebeurt dan wel in de panden om ABN AMRO heen. En op de een of andere manier krijgt de regering het niet voor elkaar om dat uit te graven. Er zitten hier toch heel veel financiële Willie Wortels op de Zuidas die te goeder trouw zijn die wellicht kunnen helpen om al die Russische miljarden te verkrijgen, binnen te harken.

De voorzitter

Maar mijnheer Vreeken, ik vraag mij af of hier een rol voor ons weggelegd is. Ten eerste, vliegen de miljarden je altijd om de oren als je dit hoort. Ik stel voor dat dit een taak is van de overheid om dat te doen en die moet die specifieke advocaten- en accountantskantoren en banken aanspreken om dat naar boven te halen. Ik begrijp dat de overheid inmiddels een speciale coördinator daarvoor heeft aangesteld en ik stel voor dat die speciale coördinator zijn werk doet. Ik denk niet dat ABN AMRO hier een voortrekkersrol heeft. Wij houden ons aan alle sancties, 'meticulously,' de hele dag, vierentwintig (24) uur per dag en dat zullen we blijven doen en als er nieuwe sancties komen zullen we ons ook daar weer aan houden. We hebben, en ik denk dat het een belangrijk gegeven is, bijzonder lage exposures op Rusland en helemaal geen ten opzichte van Oekraïne en Wit-Rusland en ik vind dat we daarmee ruim voldoen aan de eisen die ter zake gesteld worden. En vanzelfsprekend als er een beroep op ons gedaan wordt om aan bepaalde onderzoeken mee te werken zullen we dat zeer zeker doen.

De heer Vreeken

Dank voor uw toelichting.

De voorzitter

Ja dank. Ik stel voor dat we nog één vraag uit de zaal nemen of via de chat vragen, want anders lopen we heel erg uit de tijd en aan wie anders kan ik deze vraag geven dan de heer Bos.

De heer Van den Bos.

Van den Bos. Dank u.

De voorzitter

Sorry, mijnheer Van den Bos.

De heer Van den Bos.

Geeft niet mijnheer De Swaan.

De voorzitter

Ik zou zeggen ga uw gang. Houd hem puntig en kort graag.

De heer Van den Bos.

Ik houd het altijd puntig en kort. Ik ben ook blij want ik heb pas mijnheer Blok gesproken. Die woont in Enkhuizen. De man die alles coördineert. Hij zegt de banken doen toch te weinig. Dus ik vrees alweer een bedragje dat

betaald moet worden. Maar de schikking die was volgens mij toch vierhonderdvijftig miljoen euro (€ 450.000.000) of haal ik nu dingen door elkaar, want u had het over vierhonderdtachtig miljoen euro (€ 480.000.000).

De voorzitter

U haalt geen dingen door elkaar. Het was vierhonderdtachtig miljoen euro (€ 480.000.000).

De heer Van den Bos

Was het vierhonderdtachtig miljoen euro (€ 480.000.000), vanaf het begin al?

De voorzitter

Ja.

De heer Van den Bos

Oké. Dan ben ik daarmee in de war.

De voorzitter

Was dat uw vraag?

De heer Van den Bos

Nee, ik heb nog één vraagje. Wat is nu gereserveerd voor die rente? Welk deel is van Alfam afkomstig? Dat is een goede hè?

De voorzitter

Mijnheer Swaak.

De heer Swaak

Als u dat wilt weten dan zoeken wij dat op.

De heer Van den Bos

Alfam is onderdeel van ABN AMRO.

De voorzitter

Ja, dat weten we.

De heer Swaak

Gelukkig ben ik goed bekend met de onderdelen.

De heer Van den Bos

Daar valt de DEFAM onder.

De heer Swaak

Voor zover wij dat kunnen disclosen, als dat kan, dan zoeken wij dat op.

De heer Van den Bos

Al die soortgelijke aanverwante artikelen. En eigenlijk heb ik nog twee kleine vraagjes voor de accountant.

De voorzitter

Ik dacht dat dit één vraag was.

De heer Van den Bos

Ja, dat was één vraag, maar dit is even nog voor de accountant. Het tussenrekeningenbeheer, heel belangrijk binnen banken, hoe staat het daar gesteld bij ABN AMRO? En zijn de overlopende posten allemaal binnen de gestelde termijn opgelost? Dat was mijn laatste vraag inzake het financiële gebeuren van (a) tot en met (g).

De voorzitter

Oké, dank u wel. Bernard heb je daar een reactie op, een kort antwoord?

De heer Roeders

De tussenrekeningen zijn heel belangrijk voor een controle bij een bank. Daar controleren wij zowel tussenrekeningen op als een controle van de bank zelf, als ook dat wij daar gegevensgericht zelf werk op doen. De tussenrekeningen bij ABN AMRO zien er allemaal goed uit. Uiteraard staat er op een tussenrekening een saldo. Dat zijn de overlopende posten want er komt geld binnen en er moet weer geld af en wij kijken of die kosten te verklaren zijn en ook na verloop van tijd eraf gaan. En, nogmaals, daar zijn geen bevindingen over. Hetzelfde is eigenlijk met overlopende posten. Bij de afsluiting van een kwartaal en per jaareinde worden er overlopende posten geboekt, accruals, voorzieningen enzovoorts. Daar kijken wij zeer uitgebreid naar, maar ook daar zijn geen bijzonderheden om zorgen over te maken. Ik hoop dat uw vraag daarmee beantwoord is.

De voorzitter

Dan vraag ik nu aan de moderator. Nee, ik moet echt...

De heer Schoenmaker

Dit is wel belangrijk.

De voorzitter

U vindt iets belangrijk. Ik ga ervan uit dat alle vragen belangrijk zijn.

De heer Schoenmaker

Er is fraude gepleegd met babbeltrucs. Mijn naam is Schoenmaker. En er wordt op die manier geld verkregen. Ze laten mijn pinpas ophalen en doormidden knippen, die gasten die dat doen, wel bekend bij u denk ik.

De voorzitter

Sorry, maar kunt u de vraag even herhalen, want ik heb het niet helemaal goed kunnen volgen.

De heer Schoenmaker

Mijn naam is Schoenmaker. Ik praat over babbeltrucs. Dat zijn mensen die pinpassen bij mensen ophalen en dan zogenaamd doormidden knippen en die halen de bankrekeningen leeg.

De voorzitter

Ja.

De heer Schoenmaker

Daar staat de krant vol van.

De voorzitter

Ja.

De heer Schoenmaker

En wonderbaarlijk gaat ABN AMRO niet eens dat geld bij diegenen weghalen die dat gedaan hebben maar het vergoedt wel de klant. Dan vraag ik mij wie is gek?

De voorzitter

Robert, ik kijk even naar jou.

De heer Swaak

Ik kan niet in die individuele casus treden waarin u treedt, maar wij beoordelen elke casus separaat.

De heer Schoenmaker

Iemand uit Julianadorp heeft pinfraude gepleegd van negentigduizend euro (€ 90.000) en een deel heeft de ABN terugbetaald en een deel heeft de ING terugbetaald.

De voorzitter

Mag ik suggereren dat u dit individuele geval voorlegt aan ons klachtenmanagement dat vanzelfsprekend daarop zal reageren?

De heer Schoenmaker

Nee, ik leg het voor aan de boekhouder, want ik vind dat die erop moet toezien dat jullie dat gaan terugvorderen van diegene.

De voorzitter

Maar ik stel voor dat u het voorlegt aan klachtenmanagement. Als zij het nodig vinden om daar de accountants over te benaderen zullen ze dat zeker doen en zullen ze er bij u op terugkomen.

De heer Schoenmaker

Als het maar gebeurt, want ik vind het krankzinnig dat iemand nu in de gevangenis zit en dik geld heeft en alles kan doen.

De voorzitter

Maar nogmaals, gaarne richten tot klachtenmanagement en zij zullen er alles aan doen om uw vraag goed te beantwoorden en indien nodig ook met de externe accountant overleggen.

De heer Schoenmaker

Ik heb de ABN gebeld, MeesPierson, daar ben ik klant van, en ik heb een nummer doorgegeven en zij wisten niet wie het was en hij had gewoon een bankrekening bij jullie, twee zelfs, die crimineel. Dat moet toch niet kunnen. We praten over fraude en oplichting.

De heer Swaak

Als u dat gedaan heeft, geeft u mij de details. Wij volgen dat altijd op, en natuurlijk binnen de marges van de wet. Daar waar privacy nodig is moet dat ook toegepast worden, maar als u mij de casuïstiek geeft dan volgen wij dat op. Blijkbaar heeft u al contact gehad met klachtenmanagement en dan volgen wij dat op. Hier gaan wij zo niet uitkomen maar het is wel goed als u al een klacht heeft ingediend dat ik dan even kan vaststellen wat er dan precies mee gebeurd is.

De heer Schoenmaker

We praten wel even na afloop met elkaar.

De heer Swaak

Graag.

De heer Schoenmaker

Dan heb ik nog wat over die aandeelhoudersvergaderingen, wat die mijnheer zei. Daar bromde ik ook tegen, want ze wilden mij niet eens opgeven voor de aandeelhoudersvergadering. Dat moest ik zelf regelen via proxy huppeldepup. Ik kwam er niet doorheen. Maar op een gegeven moment liep de boel daar vast. Ik kon niet naar een paar aandeelhoudersvergaderingen door toedoen van de bank en dat vind ik dus niet netjes.

De voorzitter

Wij nemen dat mee. Dank u wel. Dan vraag ik nu aan de moderator of er via de chat nog vragen binnengekomen zijn.

Moderator

Er zijn verder geen vragen binnengekomen via de live chat.

De voorzitter

Oké. Dan constateer ik dat we hiermede dit punt afgehandeld hebben.

2.h Vaststelling van de gecontroleerde jaarrekening over 2021 (ter stemming)

De voorzitter

Dan gaan we over naar punt 2(h), de vaststelling van de gecontroleerde Jaarrekening 2021. Ik verwijs naar de Jaarrekening, zoals opgenomen in het Jaarverslag van 2021. De Jaarrekening is onderzocht door de externe accountant, zoals hij daar zojuist verslag van heeft gedaan. En deze heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Er zijn geen vragen vooraf ontvangen over de Jaarrekening. Zijn er vragen uit de zaal? Ja, mijnheer Van den Bos, gaat uw gang.

De heer Van den Bos

Mijnheer De Swaan, ik zou nog een antwoord krijgen van mijnheer Dorland op uw lening van anderhalf miljoen euro (€ 1.500.000) tegen een procent (1%) en op die andere van mijnheer Penning van rond vier ton (€ 400.000) dacht ik op nul komma zeven procent (0,7%). En dan heb ik meteen de vervolgvraag. Kan mijn stukje hypotheek ook op die rentepercentages voor twintig (20) jaar vast?

De voorzitter

Ik denk dat u daar te laat voor bent, maar mijnheer Dorland.

De heer Dorland

Zoals altijd bij hypotheekleningen hebben die een bepaalde looptijd en een bepaalde afgesproken rente. De lening van de heer De Swaan loopt al geruime tijd. Toen is dat rentepercentage op één procent (1%) gezet wat toen conform de regels is vastgezet en dat loopt nog een tijdje.

De heer Van den Bos

Het is nooit een procent (1%) geweest.

De heer Dorland

De hypotheekrenten op lange termijn zijn wel degelijk één procent (1%) geweest bij mijn weten. Ik ga daar niet met u over in discussie.

De voorzitter

Zijn er vragen over de Jaarrekening? Nee. Zijn er vragen vanuit de moderator uit de live chat?

Moderator

Er zijn geen vragen via de live chat, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter

De vaststelling van de Jaarrekening 2021 is ter stemming. De stemming gebeurt elektronisch. Zoals aan het begin aangegeven, kunnen de deelnemers gedurende de hele vergadering hun stem uitbrengen. De uitslag van de stemming wordt aan het eind van deze vergadering bekendgemaakt. We gaan naar punt 3. Dus wij hebben eindelijk punt 2 afgehandeld. Dus we beginnen te vorderen.

3. Reserverings- en Dividendbeleid, Dividend

3.a Reserverings- en dividendbeleid (ter bespreking)

De voorzitter

Reserverings- en dividendbeleid. Ik stel voor dat wij in één keer door punten 3(a) en 3(b) heen zullen gaan en daarna heeft u wederom de gelegenheid om over het gehele agendapunt 3 vragen te stellen. Robert, ga je gang.

De heer Swaak

Dank je wel, Tom. Eind 2020 hebben we het raamwerk voor ons kapitaal bepaald. We zijn gecommitteerd, ik zei het al eerder vandaag, aan het uitkeren van dividend aan onze aandeelhouders. ABN AMRO's uitkeringspercentage in de vorm van dividend is vastgesteld op vijftig procent (50%) van de gerapporteerde nettowinst toekomend aan aandeelhouders en certificaathouders, na aftrek van AT1-couponbetalingen en de minderheidsbelangen. Basel IV is de primaire standaard voor ons kapitaal, en we hebben een Basel IV CET1-doelstelling van dertien procent (13%). Als onze Basel IV CET1-ratio boven de drempel van vijftien procent (15%) uitkomt, overwegen we de inkoop van eigen aandelen, als de omstandigheden het toelaten en de toezichthouders ermee instemmen.

3.b Dividend voorstel (ter stemming)

De voorzitter

Oké. Dank je wel. Dan gaan we naar punt 3(b), voorstel tot uitkering dividend en wederom geef ik het woord aan Robert.

De heer Swaak

In 2021 is geen interim-dividend uitgekeerd in verband met de op dat moment nog geldende ECB-aanbeveling. Wel is, zodra de ECB dat weer toestond, ik heb dat ook eerder gezegd, op 25 oktober het slotdividend van 2019 uitgekeerd van achtenzestig eurocent (€ 0,68) per aandeel/certificaat. ABN AMRO stelt over het jaar 2021 een slotdividend voor van eenenzestig cent (€ 0,61) per aandeel. Daarnaast is ABN AMRO een inkoopprogramma gestart op 10 februari 2022. Dit programma verloopt voorspoedig en zal naar verwachting uiterlijk in juni 2022 worden voltooid. Het vereiste kapitaal voor het aandelen inkoopprogramma is gereserveerd en is al buiten de berekening van de kapitaalratio's per eind 2021 gelaten.

De voorzitter

Dank. Dit punt is ter stemming en wederom een elektronische stemming. Dank je wel, Robert.

4. Decharge

4.a Verlening decharge aan de individuele leden van de Executive Board in functie gedurende het boekjaar 2021 voor hun taakuitoefening gedurende 2021 (ter stemming)

De voorzitter

We gaan nu door naar agendapunt 4(a), verlening décharge aan de individuele leden van de Executive Board in functie gedurende het boekjaar 2021 over hun taakuitoefening gedurende 2021. Ik wilde wederom 4(a) en 4(b) in één inleiding bij u voorleggen, namelijk het voorstel tot déchargeverlening aan de individuele leden van de Executive Board en de Raad van Commissarissen in functie in het boekjaar 2021 voor hun taakuitoefening gedurende dat jaar. ABN AMRO heeft het agendapunt décharge voor het boekjaar 2020 vorig jaar van de agenda gehaald, omdat de bank kort daarvoor de schikking met het Openbaar Ministerie had aangekondigd vanwege de tekortkomingen in de anti-witwasprocessen van de bank. Vanwege de korte tijd tussen de aankondiging van de schikking en de Algemene Vergadering van 21 april 2021 konden aandeelhouders en certificaathouders deze ontwikkeling toen veelal niet meenemen bij het uitbrengen van hun stem over de décharge aan de leden van de Executive Board en de leden van de Raad van Commissarissen voor boekjaar 2020. Daarom besloot ABN AMRO deze voorstellen vlak voor de Algemene Vergadering in 2021 niet in stemming te brengen. Op basis van het onderzoek had het OM ernstige tekortkomingen geconstateerd in ABN AMRO's processen ter bestrijding van witwassen, zoals het klantacceptatieproces, transactiemonitoringsproces en exit-proces in de periode 2014-2020. Als gevolg daarvan konden in bepaalde gevallen klanten misbruik maken van rekeningen van ABN AMRO en in het kader van deze schikking heeft ABN AMRO vierhonderdtachtig miljoen euro (€ 480.000.000) betaald. ABN AMRO heeft begin 2019 een bankbreed anti-witwasprogramma opgezet en investeert fors in werknemers, systemen en processen. Wij zijn daar al op een aantal vragen al ingegaan. Met het anti-witwasprogramma en de oprichting van de anti-witwasunit heeft ABN AMRO structurele, organisatorische veranderingen doorgevoerd die moeten leiden tot duurzaam herstel. De herstelprogramma's zijn afgestemd met DNB en ABN AMRO informeert DNB regulier over de voortgang. Eind 2021 was het aantal fulltime medewerkers dat zich bezighoudt met anti-witwassen gestegen tot meer dan vijfduizend (5000) fte's. Het is al verschillende keren genoemd. ABN AMRO maakt voortgang met de uitvoering van haar anti-witwas herstelprogramma, maar het herstel neemt meer tijd en het herstel zal worden gecontinueerd in 2023. Gezien het feit dat ABN AMRO een schikking heeft moeten treffen met het OM vanwege het niet op orde hebben van onze anti-witwasprocessen vinden wij het niet gepast om nu of in de toekomst décharge aan u te vragen over het boekjaar 2020. Vandaar dat alleen décharge over het boekjaar 2021 op de agenda staat. Uiteraard heeft u de mogelijkheid om ons standpunt met betrekking tot het boekjaar 2020 vandaag te bespreken en vragen daarover te stellen. Wij gaan eerst de vragen behandelen die gelden voor de décharge van de leden van de Executive Board en de Raad van Commissarissen. Er zijn geen vragen vooraf ingediend. Zijn er vragen uit de zaal? Ja, mijnheer Vreeken.

De heer Vreeken

Volgens mij gaat er systematisch iets niet goed want ING, ABN AMRO en Rabo, waar veel aandeelhouders die hier zitten aandelen in hebben, die hebben boetes gekregen van meer dan één miljard euro (€ 1.000.000.000). Jullie doen meldingen bij het OM en ik begrijp dat het OM bijna nooit overgaat tot vervolging van die meldingen. Dus er zitten hier vijfduizend (5000) man, het OM heeft geen capaciteit, en vervolgens leveren jullie heel veel aan en wordt daar heel weinig mee gedaan. Wij als maatschappij, als aandeelhouders, snappen het niet, sowieso al niet hoe jullie een boete zouden kunnen krijgen van één miljard euro (€ 1.000.000.000) want bij DNB moet bekend zijn dat het systeem niet helemaal lekker liep en waarom al die meldingen dat er niet tot vervolging wordt overgegaan. En dat is niet alleen een vraag voor ABN AMRO, maar ik denk ook voor ING, Rabo et cetera, dat jullie collectief gaan vragen wanneer jullie meldingen gewoon vervolgd worden, zodat die kosten, vijfduizend (5000) man hoor ik hier, met meer dan tachtig procent (80%) naar beneden kan.

De voorzitter

Dank u wel. Ik denk dat het belangrijk is om te constateren dat wij aan onze verplichtingen voldoen van de gatekeeperfunctie onder de wet, witwassen en het voorkomen van terrorismefinanciering. Dat is onze publieke wettelijke taak en daar voldoen wij aan en daar zijn we bezig om aan te voldoen. En zoals de heer Swaak al eerder zei vergt dat een enorme inspanning, inderdaad vijfduizend (5000) fte's op dit moment, en dat is een verplichting en een verplichting van gatekeeper van het financiële stelsel die wij en ook de andere banken op ons hebben genomen. De manier waarop het Openbaar Ministerie daarmee omgaat is niet aan ons om te bepalen. Dat is een beslissing die het Openbaar Ministerie neemt. Wij moeten aan onze verplichtingen, aan onze wettelijke verplichtingen, voldoen onder de WWFT en daar zijn we heel erg druk mee bezig om daaraan te voldoen. En wat, nogmaals, het Openbaar Ministerie daar vervolgens mee doet is aan het Openbaar Ministerie en niet aan ons.

De heer Vreeken

Dat snap ik tot op zekere hoogte, maar meer dan één miljard euro (€ 1.000.000.000) aan geld van aandeelhouders is overgemaakt van banken naar de overheid. Dan mag je toch ook verwachten als aandeelhouders, als jullie melding doen, dat er dan ook wat mee gebeurt. Dus mijn vraag als aandeelhouder is, en misschien ook namens andere aandeelhouders: aandeelhouders vinden het niet fijn dat jullie heel druk bezig zijn, vijfduizend (5000) man hier hebben staan en dat het OM daar vervolgens niets mee doet. Dan heb ik liever dat er vijfduizend (5000) man bij het OM in dienst zijn om dit allemaal op te volgen en te vervolgen.

De voorzitter

Het enige dat ik u kan zeggen is dat ik niet beoordelen kan of het OM er wel of niet iets mee doet. Nogmaals, dat is niet aan ons, maar is aan het OM.

De heer Vreeken

Ja, dat snap ik maar u kunt wel vragen hoeveel zij vervolgen en aangeven dat de aandeelhouders dat prettig zouden vinden als de organisatie professioneel wordt ingericht, net zoals bij de banken. Vijfduizend (5000) man lijkt mij heel professioneel en als er tien man zitten bij het OM dan gaat er iets structureel mis in de maatschappij. Dus zou u die vraag over willen brengen bij het OM?

De voorzitter

Dat zal ik doen.

De heer Vreeken

Dank u wel.

De voorzitter

Mijnheer Everts.

De heer Everts

Dank u wel. Even een korte reflectie op het eigenlijke agendaonderwerp, decharge van 2021. Ik moet zeggen we hadden een beetje getwijfeld van tevoren, want we dachten dat de decharge van 2020 per ongeluk vergeten was, maar ik ben heel blij met uw toelichting en ik vind het ook heel wijs en verstandig, vorig jaar sowieso, om het van de agenda af te halen. Toen werd ons nog toegezegd dat die dit jaar er alsnog op zou komen, maar gelet op de ernst van de verwijten en ook een schikking, het is geen blijk dat je het eens bent met alle beschuldigingen maar goed, het is veel geld, dus impliciet een beetje wel, is het denk ik ook heel verstandig om concreet de keus te maken om geen décharge te vragen, nu niet en in de toekomst ook niet voor het vorige jaar, 2020. Ik weet niet

wie uiteindelijk de doorslaggevende stem daarin heeft gehad, want er is ongetwijfeld een discussie over geweest, maar die geef ik alle complimenten want dat is heel verstandig.

De voorzitter

Dank u wel. Mijnheer Van den Bos.

De heer Van den Bos

Het punt wat mijnheer Vreeken maakte is een heel goed punt. De vraag die ik eigenlijk wilde stellen is waarom bent u een schikking aangegaan met het Openbaar Ministerie. Waarom heeft u het niet tot een rechtszaak laten komen? Als wij dus kijken naar wat dat Openbaar Ministerie allemaal heeft geblaat, met toestanden bezig is geweest, Hamers ging men vervolgen, die ging men vervolgen, die ging men vervolgen. Er is helemaal niemand vervolgd en dan komt opeens ABN AMRO met een schikking. Dan denk ik van jongens dan had ik hem voor de rechtbank willen zien. Ik stel waarschijnlijk een open vraag. Het antwoord weet ik al. Waarschijnlijk is er unaniem een besluit geweest binnen de RvC om een schikking te treffen.

De voorzitter

U geeft het antwoord op de vraag.

De heer Van den Bos

En als dat niet zo zou zijn dan zou u het ook niet zeggen.

De voorzitter

Ik zeg u: u geeft het antwoord op de vraag, mijnheer Van den Bos. Ik zie dat er geen vragen meer zijn. Zijn er vragen via de moderator uit de live chat?

Moderator

Er zijn geen vragen vanuit de live chat.

De voorzitter

Dan constateer ik dat er geen vragen meer zijn. Dit agendapunt is ter stemming en zoals het geldt voor alle andere stemmingen wordt de uitslag aan het eind van de vergadering bekendgemaakt.

4.b Verlening decharge aan de individuele leden van de Raad van Commissarissen in functie gedurende het boekjaar 2021 voor hun taakuitoefening gedurende 2021 (ter stemming)

De voorzitter

Dan gaan we naar het verlenen van decharge aan de individuele leden van de Raad van Commissarissen, ook over boekjaar 2021. Wat ik zojuist zei over punt 4(a) geldt ook voor het punt 4(b). Zijn er ter zake vragen uit de zaal? Zijn er vragen via de livechat binnengekomen?

Moderator

Hier zijn ook geen vragen over.

De voorzitter

Dan staat dit punt zoals gezegd ook ter stemming en hier wordt ook de uitslag aan het eind van de vergadering bekendgemaakt.

5. Verslag evaluatie externe accountant

5 (a) Verslag van het functioneren van de externe accountant (ter bespreking)

De voorzitter

Dan gaan we naar punt 5, verslag van het functioneren van de externe accountant, ter bespreking. Ik geef graag het woord aan Tjalling Tiemstra, de voorzitter van de Audit Committee. Hij zal een toelichting geven op de belangrijkste bevindingen voortvloeiend uit de jaarlijkse evaluatie van het functioneren van de externe accountant. Tjalling.

De heer Tiemstra

Ja, dank je wel Tom. Zoals ieder jaar is er dit jaar ook weer een inventarisatie gedaan bij de belangrijkste managers die met de externe accountant te maken hebben. In die survey is evenals vorig jaar naar voren gekomen een uitstekende score op een vijftal punten, de onafhankelijkheid, de objectiviteit, de kennis en vakbekwaamheid en de risicobeoordeling en ontwikkelingen van de risico's door EY. En het vijfde punt vind ik eigenlijk het belangrijkste. Dat is professional scepticisme. EY is ondanks het feit dat ze al een aantal jaren bij ons betrokken zijn bijzonder kritisch, positief kritisch, constructief kritisch, op de manier waarop we functioneren. Verbeteringen ten opzichte van het vorig jaar in de survey zijn met name de evaluatie van de financiële reporting risico's. Daar is vorig jaar een opmerking over gemaakt in de survey en daar heeft EY op (gereageerd). De audit procedures om de significante risico's van materiële misstatements te beoordelen is verder uitgediept en er zijn ook nog een aantal verbetermogelijkheden geconstateerd voor EY. Wij denken dat het verder mogelijk is om de innovatie op het gebied van dataverzamelingen en numerieke analyses door te voeren in de audit benadering en wij denken ook dat met name met betrekking tot de non-financial information en de assurance daar, die natuurlijk steeds belangrijker wordt, er nog een verdere verbetering mogelijk is. En dat is dan niet alleen een verbetering bij EY maar ook de interactie van de materialen en de informatie die wij opleveren als bank en de manier waarop EY daar een zekere mate van assurance op kan leveren. Per saldo is drie komma zes (3,6) op een vijfpunt-schaal een bevredigende score.

Tom.

De voorzitter

Dank Tjalling. Ik ga aan het eind van de vergadering nog even afscheid van je nemen want dit is de laatste AVA die je bijwoont maar ik stel voor dat we eerst dit punt verder behandelen. Er zijn geen vragen vooraf hierover gesteld. Zijn er vragen uit de zaal? Nee. Zijn er vragen via de live chat?

Moderator

Er zijn geen vragen via de live chat.

De voorzitter

Oké. Dan constateer ik dat er geen vragen zijn.

6. Samenstelling Raad van Commissarissen

(a) Mededeling van vacatures in de Raad van Commissarissen (ter bespreking)

De voorzitter

Dan gaan we naar punt 6 van agenda, de samenstelling van de Raad van Commissarissen. We beginnen met 6(a), de mededeling van vacatures in de Raad van Commissarissen. Vanwege het aftredingschema van de Raad van Commissarissen verloopt het huidige mandaat van Tjalling Tiemstra en mijzelf aan het einde van deze Algemene Vergadering. Daardoor ontstaan twee vacatures. Eén vacature van de voorzitter van de Raad van Commissarissen, en één vacature voor een lid van de Raad van Commissarissen zijnde de financieel expert. Voor beide vacatures zijn profielschetsen opgesteld en als vergaderdocument toegevoegd. Op verzoek van de Raad van Commissarissen heb ik zelf aangegeven graag beschikbaar te zijn voor een nieuwe termijn als lid en voorzitter. Tjalling Tiemstra heeft aangegeven zijn termijn niet te verlengen. Voordat ik u in de gelegenheid stel om vragen te stellen of opmerkingen te maken, stel ik voor dat we eerst overgaan naar agendapunten 6(b) en 6(c), de gelegenheid voor de AVA tot het doen van aanbevelingen, met inachtneming van de profielschetsen en de toelichting van de Raad van Medewerkers.

(b) Gelegenheid voor Algemene Vergadering tot het doen van aanbevelingen, met inachtneming van profielschetsen (ter bespreking)

De voorzitter

Tot op heden hebben wij van onze aandeelhouders en certificaathouders geen gemotiveerde aanbevelingen ontvangen voor de voordrachten voor de genoemde vacatures. Ik ga er daarom van uit dat de Algemene Vergadering geen gebruik wenst te maken van het recht tot aanbeveling, maar ik stel de Algemene Vergadering graag in de gelegenheid dat alsnog te doen, vragen te stellen of opmerkingen te maken over dit agendapunt. Er zijn geen vragen vooraf ontvangen. Zijn er vragen uit de zaal? Mijnheer Van den Bos.

De heer Van den Bos

Ik weet een heel goed iemand voor het hele auditgebeuren en het lijkt me niet passend om hier de hele naam te geven. Dus ik wil hem u na afloop van de vergadering geven.

De voorzitter

Oké, dank u wel. Zijn er meer vragen nog? Zijn er vragen via de moderator.

Moderator

Er zijn geen vragen.

De voorzitter

Ik constateer dat er geen vragen meer zijn en dat de AVA geen gebruik heeft gemaakt van het recht tot aanbeveling en ik stel dus voor dat wij doorgaan met het volgende agendapunt.

(c) Gelegenheid tot toelichting van de standpunten van de Raad van Medewerkers (ter bespreking)

De voorzitter

We gaan door naar agendapunt 6(c), de toelichting van de Raad van Medewerkers op de standpunten ten aanzien van de voorgestelde herbenoeming en benoeming. Op het moment dat Tjalling Tiemstra kenbaar maakte dat hij niet op zou gaan voor een nieuwe termijn, heeft de Raad van Commissarissen een individuele profielschets voor de vacature vastgesteld, rekening houdend met de collectieve profielschets van de Raad van Commissarissen. Gedurende de werving en selectieprocedure kwam Sarah Russell naar voren als een zeer sterke kandidaat. Zij heeft diverse leidinggevende bestuursfuncties bekleed binnen de financiële sector,

accountancy, vermogensbeheer en risicobeheer, onder andere bij ABN AMRO, Nordea, en nu nog bij APG en ook bij Aegon in het verleden. Daarom heeft de Raad van Commissarissen besloten haar voor te dragen als het nieuwste lid binnen de raad. De ECB heeft aangegeven in te stemmen met haar benoeming. De Raad van Commissarissen heeft de Raad van Medewerkers verzocht om een standpunt in te nemen inzake de voorgestelde herbenoeming van mijzelf, en de benoeming van Sarah Russell door de AVA voor een termijn van vier jaar. De positieve standpunten van de Raad van Medewerkers ten aanzien van de voordrachten is opgenomen in de vergaderstukken voor de Algemene Vergadering. Daarin kunt u lezen dat de Raad van Medewerkers unaniem heeft ingestemd met de voordrachten. De Raad van Medewerkers heeft aangegeven om tijdens deze vergadering zijn standpunt niet verder toe te lichten.

(d) (Her)benoeming leden van de Raad van Commissarissen

i. Herbenoeming Tom de Swaan als lid van de Raad van Commissarissen (ter stemming)

ii. Mondelinge toelichting en motivatie Sarah Russell (ter bespreking)

iii. Benoeming Sarah Russell als lid van de Raad van Commissarissen (ter stemming)

De voorzitter

De Raad van Commissarissen stelt voor om één nieuw lid te benoemen en één lid te herbenoemen. Met de voorgestelde benoeming en herbenoeming onder dit agendapunt, en rekening houdend met het aftredende lid Tjalling Tiemstra, zal ongeveer zestig procent (60%) van de zetels in de Raad van Commissarissen worden ingenomen door vrouwen en veertig procent (40%) door mannen. De Raad van Commissarissen is ervan overtuigd dat met de voorgestelde benoeming en herbenoeming de samenstelling zodanig is dat de Raad van Commissarissen zijn taak naar behoren kan blijven vervullen. En ik geef nu graag het woord aan Arjen Dorland om het eerste onderdeel van dit agendapunt te behandelen. Arjen.

De heer Dorland

Dank je wel, Tom. Het eerste onderdeel van dit agendapunt heeft betrekking op de herbenoeming van Tom de Swaan als lid van de Raad van Commissarissen per het einde van deze vergadering voor een periode van vier jaar die zal eindigen per het einde van de Algemene Vergadering van 2026. Indien herbenoemd, zal Tom de Swaan de functie van voorzitter van de Raad van Commissarissen blijven vervullen. Zoals u in de convocatie heeft kunnen lezen wordt Tom de Swaan voorgedragen voor herbenoeming op basis van zijn diepgaande kennis van financiële instellingen en dienstverlening en internationale ondernemingen en zijn goede staat van dienst. Dat laatste heeft hij bij ABN AMRO laten zien door de manier waarop hij zijn rol als voorzitter van de Raad van Commissarissen, voorzitter van de Selectie & Nominatie Commissie en lid van de Remuneratie Commissie heeft vervuld. Hij beschikt over de juiste vaardigheden om, net zoals de afgelopen vier jaar, als voorzitter van de Raad van Commissarissen, een goede en constructieve relatie te onderhouden met de Executive Board en alle andere belanghebbenden. Er waren geen vragen vooraf over dit punt, maar zijn er vragen uit de zaal? Mijnheer Vreeken.

De heer Vreeken

Ik heb net weer even een prachtig interview met de heer De Swaan gelezen in het NRC van 2018 en dat is een schitterend verhaal. Daar staan heel veel aspecten in over het leven van Tom de Swaan. Ik heb het idee dat dat belangrijk is voor een topbestuurder van een concern als ABN AMRO. Ik vind het persoonlijk erg jammer dat de fusie ABN AMRO-ING niet is doorgegaan, daar hebben we het net even over gehad, want dan hadden we een wereldconcern gehad in Nederland, en dan hadden we niet in deze rare curieuze situatie gezeten met witwasmachines en dingen. Wat ik wel fijn zou vinden, hij is ook betrokken bij een Chinese bank, en ik ben erg van invloednetwerken, China maakt van Rusland een soort van provincie en wij halen alles weg en China gaat alles opvullen. Dus als China geen goedkeuring meer geeft aan Rusland om door te gaan met oorlog voeren dan stopt Rusland. Ik geef dit lichtjes mee. Hij kan niet in zijn eentje alles veranderen, maar hij is wel een van de weinigen die ingangen heeft in China. Dus mijn voorstel is om de heer Tom de Swaan te herbenoemen en ik zou graag even een korte toelichting willen hebben waarom hij graag door wil gaan voor vier jaar.

De voorzitter

Mag ik dit beantwoorden?

De heer Dorland

Ja.

De voorzitter

Ik wil eerst even wat rechtzetten. Ik heb niets te maken met welke Chinese bank dan ook. Ik ben ooit lid geweest van de Raad van Advies van de Chinese regulator, China Banking Regulatory Committee. Maar ik weet niet eens hoelang ik daar al weg ben, maar minstens zes of zeven jaar geleden ben ik daar vertrokken. Dus ik heb niets met Chinese banken en ik heb daar ook geen enkele behoefte aan om het maar zo te zeggen. Waarom ik wil worden herbenoemd? Ten eerste moet je gevraagd worden. Het is vrij essentieel als je herbenoemd wordt dat je collega's je vragen of je dat wilt doen. Ik heb die vraag gekregen en om u eerlijk te zeggen ik vind het heel erg spannend en ik vind het ook heel erg leuk en we zijn in een fase van de bank gekomen met een hele nieuwe top van de bank in het Executive kamp met de komst van Robert en al zijn collega's in de Executive Board, waar we een hele nieuwe fase van de bank in gaan en dat vind ik een heel spannend proces. Ik ben heel blij dat ik daar nog steeds deel van uit mag maken en ik hoop dat ik daar in de komende jaren nog een bijdrage aan kan leveren. Dus leuk, interessant, spannend en vandaar, toen de heer Dorland als voorzitter van de Remuneratie Commissie en als vicevoorzitter van de Raad mij deze vraag voorlegde, dat ik vrij snel ja zei tegen hem. Is dat verstandig? Dat moet blijken in de komende vier jaar.

De heer Vreeken

Dank voor deze enthousiaste toelichting.

De heer Dorland

Wij hebben geconstateerd dat de heer De Swaan een geelgroen hart heeft. Dus dat blijft nog wel een tijdje kloppen voor deze bank. Zijn er nog andere vragen uit de zaal? Ik constateer dat er geen vragen zijn. Zijn er vragen via de live chat.

Moderator

Er zijn ook geen vragen via de live chat.

De heer Dorland

Dank je wel, Ferdinand. Dit agendapunt is ter stemming. De uitslag van deze stemming wordt eveneens aan het eind van deze vergadering bekendgemaakt.

De voorzitter

Dank je wel.

De heer Dorland

Over naar jou Tom.

De voorzitter

Dan gaan we naar het volgende punt, namelijk het besluit om Sarah Russell voor te dragen als lid van de Raad van Commissarissen. Zij heeft uitgebreide bestuurlijke ervaring in complexe internationale organisaties, waaronder ook diverse financiële instellingen. Zij heeft ruime kennis en ervaring opgedaan in diverse leidinggevende functies in de financiële dienstverlening, accounting, vermogensbeheer en risk management en voldoet aan het individuele profiel voor een financieel expert. Voor meer informatie verwijst ik naar het cv dat

opgenomen is in de vergaderstukken. Haar benoeming zal van kracht zijn per sluiting van deze AVA voor een periode van vier jaar, eindigend bij het sluiten van de jaarlijkse AVA van 2026. Ze wil graag haar motivatie mondeling toelichten. Sarah, you have the floor.

Mevrouw Russell

Goedemiddag allemaal. Heel fijn om hier vandaag te zijn. Mijn naam is Sarah Russell. Ik stel mezelf graag aan u voor. Ik ben in 1962 in Melbourne geboren, als de helft van een tweeling, en ik heb de Australische nationaliteit. Een hele tijd geleden heb ik het geluk gehad om op uitnodiging naar Nederland te komen, voor een project van twee maanden. We zijn nu tweeëntwintig (22) jaar verder, en ik ben er nog steeds. Ik woon hier met veel plezier met mijn Nederlandse man en geniet van de kleinkinderen. Ondertussen maak ik de belofte aan mijn ouders waar om eens per jaar terug naar huis te gaan voor familiebezoek. Na afronding van mijn commerciële studie ben ik in 1981 mijn loopbaan bij Toronto Dominion Bank begonnen in Melbourne. Eerst hield ik me met bestuurlijke zaken bezig en vervolgens in het Financial Markets team. Het waren spannende tijden, waarin de Australische bankensector werd gedereguleerd, buitenlandse spelers werden toegelaten, en besloten werd de Australische dollar te laten zweven. In 1994 behaalde ik mijn Master in Applied Finance aan de Macquarie Universiteit. Ondertussen verhuisde ik van Melbourne naar Sydney om bij ABN AMRO aan de slag te gaan als senior executive bij Financial Markets. In de zes jaar die volgden, was ik verantwoordelijk voor de treasury- en hedging-diensten voor zakelijke klanten. In juni 2000 kwam ik hier, op de Gustav Mahlerlaan, om deel te nemen aan dat project van twee maanden. Daarbij heb ik mij ingezet om de bankbrede strategie van ABN AMRO van 2001 te helpen vormgeven. Ik vervulde diverse COO-functies in global markets voordat ik in 2004 werd benoemd als CFO van Wholesale Clients. In 2006 werd ik benoemd als CEO van ABN AMRO Asset Management. Ik heb deze rol vervuld tot de juridische afsplitsing en de verkoop aan Fortis in 2008, toen ik bij de bank ben vertrokken. Dit waren belangrijke functies voor mij, waar ik veel levenslessen uit heb gehaald. Een paar voorbeelden: de waarde van 'klant centraal'; het mooie van diversiteit – hier heb ik veel over geleerd, omdat ik leiding gaf aan teams met collega's in vijftienveertig (45) landen; en de complexiteiten en uitdagingen die komen kijken bij bedrijfs- en technische transformaties, waarbij je rekening moet houden met een erfenis van decennia. De belangrijkste les is wel de impact en kracht van persoonlijk leiderschap, en hoe dit kan bijdragen aan collectief leiderschap. Zowel in goede tijden als in periodes van stress, onzekerheid en tegenslag. Ik zette mijn loopbaan als bestuurder voort als CEO van Aegon Asset Management, van 2010 tot 2019. En van 2016 was ik tevens lid van de Raad van Bestuur van Aegon N.V. Tegelijkertijd kon ik mijn rol combineren met niet-uitvoerende werkzaamheden. Tot afgelopen maand was ik commissaris bij Nordea Bank Finland. Dat ben ik twaalf jaar lang geweest. Ons werk als commissaris van Nordea bestond onder andere uit het ondersteunen van de zogeheten branchification van de belangrijkste dochterbanken. Ook hielden we ons bezig met de verplaatsing van het hoofdkantoor van Zweden naar Finland om het toezicht onder het Single Supervisory Mechanism van de ECB te brengen – net als andere Europese banken. Op dit moment ben ik lid van de Raad van Commissarissen van zowel APG Group als van hun dochteronderneming APG Asset Management. Daarnaast ben ik commissaris bij de Currency Exchange Fund in Nederland en bij Ostrum Asset Management in Frankrijk. In de loop der jaren heb ik veel contact gehad met collega's, klanten, toezichthouders en andere stakeholders. Zij hebben gezamenlijk mijn mening gevormd over wat ervoor nodig is om een duurzame organisatie op te bouwen. Bijvoorbeeld: onze licence-to-operate betekent niet alleen dat wij wet- en regelgeving moeten naleven, maar vooral dat we het vertrouwen van de klant, de samenleving en van onze andere stakeholders moeten verdienen, vasthouden en versterken en dat wij alleen een purpose-gedreven onderneming kunnen zijn als wij er constant voor zorgen dat al onze acties bijdragen aan de realisatie van die purpose. Omdat ik in het verleden al voor ABN AMRO heb gewerkt, heb ik waardering voor de erfenis van de bank. Maar het gaat vandaag niet over terugkijken. Het gaat over het ondersteunen van het leiderschap van ABN AMRO vandaag bij de uitvoering van de strategie om een persoonlijke bank in de digitale tijd te zijn. Ik denk dat ik veel waarde kan toevoegen aan de bank als ik vandaag word benoemd. Ik kijk er enorm naar uit om commissaris van ABN AMRO te worden. Ik beantwoord graag vragen om mijn voordracht te ondersteunen. Wel zou ik het fijn vinden als deze in het Engels worden gesteld. Dank u wel voor uw aandacht.

De voorzitter

Dank je wel Sarah. Zijn er vragen voor Sarah. Zoals gezegd graag in het Engels, maar als u ze in het Nederlands stelt kan dat ook, maar dan beantwoordt ze ze wel in het Engels. Zijn er vragen? Er zijn niet van tevoren vragen binnengekomen. Zijn er op dit moment vragen uit de zaal? Dat blijkt niet het geval. Zijn er vragen via de chat, moderator?

Moderator

Er zijn ook geen vragen via de chat, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter

Dan constateer ik dat er geen vragen zijn. Het was een uitermate overtuigend verhaal Sarah. Dit punt is ter stemming en zoals bij alle andere punten wordt de uitslag van de stemming aan het eind van deze vergadering bekendgemaakt. Dank je wel, Sarah.

7. Uitgifte van aandelen en inkoop van (certificaten van) aandelen door ABN AMRO

De voorzitter

Dan gaan we naar punt 7, uitgifte van aandelen en inkoop van certificaten van aandelen door ABN AMRO. Dit punt is ook ter stemming. De Algemene Vergadering is bevoegd de Executive Board te machtigen tot uitgifte van aandelen of toekenning van rechten tot het nemen van aandelen, tot uitsluiting van voorkeursrechten en tot inkoop van aandelen of certificaten van aandelen in het aandelenkapitaal van ABN AMRO. De Executive Board stelt, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, voor om de machtigingen die de AVA tijdens een vergadering op 20 april 2021 heeft verleend voor een periode van achttien maanden te vervangen door de nieuwe machtigingen voorgesteld onder agendapunten 7(a), 7(b) en 7(c). Deze machtigingen geven ABN AMRO de flexibiliteit om snel te kunnen handelen als de omstandigheden vragen om over te gaan tot de uitgifte of inkoop van aandelen of certificaten. Agendapunt 7 omvat drie onderliggende punten. Ik stel voor dat wij in één keer door 7(a), 7(b) en 7(c) heen zullen gaan. Daarna heeft u gelegenheid om over het algehele agendapunt 7 vragen te stellen.

7 (a) Machtiging tot uitgifte van aandelen en/of het verlenen van rechten tot het nemen van aandelen (ter stemming)

De voorzitter

Wij starten met agendapunt 7(a). Het voorstel luidt om de Executive Board met ingang van vandaag, voor een periode van achttien maanden, te machtigen tot (i) de uitgifte van gewone aandelen, voor alle duidelijkheid, exclusief gewone aandelen B, en tot (ii) het toekennen van rechten tot het nemen van dergelijke gewone aandelen tot maximaal tien procent (10%) van het geplaatste aandelenkapitaal van ABN AMRO op de datum van vandaag. De Executive Board zal tevens alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruik kunnen maken. Verder geldt dat deze machtiging niet gebruikt kan worden voor uitgiften ten behoeve van een dividenduitkering in aandelen of ten behoeve van prestatiebeloningen voor het management of andere medewerkers.

7 (b) Machtiging tot beperking of uitsluiting van voorkeursrechten (ter stemming)

De voorzitter

We gaan door naar agendapunt 7(b), het voorstel machtiging tot beperking of uitsluiting van voorkeursrechten. Ook hiervoor geldt dat de Executive Board alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruik kan maken. Omdat vandaag meer dan de helft van het geplaatste aandelenkapitaal is vertegenwoordigd, kan uw vergadering met een gewone meerderheid over het voorstel besluiten.

7 (c) Machtiging tot de inkoop van (certificaten van) aandelen in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO (ter stemming)

De voorzitter

We gaan door naar agendapunt 7(c), het voorstel machtiging tot de inkoop van aandelen dan wel certificaten van aandelen in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO. Het voorstel is om de Executive Board met ingang van vandaag, voor een periode van achttien maanden, te machtigen tot inkoop van volledig volgestorte gewone

aandelen in het eigen kapitaal van ABN AMRO, of certificaten van aandelen via de beurs of op een andere wijze. Voor alle duidelijkheid, dit ziet niet op gewone aandelen B. De Executive Board kan telkens alleen met goedkeuring van de Raad van Commissarissen van deze machtiging gebruikmaken. Een inkoop van aandelen of certificaten van aandelen in het aandelenkapitaal van ABN AMRO zou bijvoorbeeld kunnen plaatsvinden ten behoeve van een herstructurering of vermindering van kapitaal, inclusief het teruggeven van kapitaal aan de aandeel- en/of certificaathouders. Dit gebeurt alleen als voldaan wordt en ook daarna nog steeds wordt voldaan aan bestaande en toekomstige solvabiliteitseisen van toezichthouders. De koers per gekocht aandeel of certificaat van aandeel in het aandelenkapitaal van ABN AMRO dient hierbij minimaal gelijk te zijn aan de nominale waarde van de gewone aandelen en maximaal gelijk te zijn aan honderdtien procent (110%) van de hoogste koers waartegen de certificaten op de transactiedatum dan wel de voorgaande handelsdag op Euronext Amsterdam werden verhandeld. Indien verleend, vervangt deze machtiging de machtiging afgegeven door de AVA van 21 april 2021, met dien verstande dat het op 9 februari 2022 aangekondigde aandelen inkoopprogramma zal worden afgerond onder toepassing van de in 2021 verleende machtiging. Er zijn geen vragen voorafgaand ingediend. Zijn er vragen tijdens de vergadering? Nee. Moderator, zijn er vragen via de live chat?

Moderator

Er zijn geen vragen via de live chat.

De voorzitter

Ik constateer dat er geen vragen zijn. Dit punt is ook ter stemming.

8. intrekking van (certificaten van) aandelen in het geplaatste aandelenkapitaal van ABN AMRO (ter stemming)

De voorzitter

Dan punt 8, intrekking van certificaten van aandelen in het geplaatste aandelenkapitaal van ABN AMRO. Aan de Algemene Vergadering wordt voorgesteld om, op voorstel van de Executive Board en onder voorbehoud van goedkeuring van de Raad van Commissarissen en van de ECB en andere relevante toezichthouders, te besluiten tot intrekking van de volgestorte gewone aandelen of een deel daarvan in het eigen aandelenkapitaal van ABN AMRO die door ABN AMRO zijn verkregen via de beurs of door inkoop van eigen aandelen of certificaten op basis van de onder 7(c) verstrekte machtiging. Voor alle duidelijkheid: het voorafgaande ziet niet op gewone aandelen B. De intrekking van de ingekochte eigen aandelen zal beperkt zijn tot tien procent (10%) van het totale uitstaande aandelenkapitaal van ABN AMRO op de datum van de Algemene Vergadering, en is toegestaan voor een periode van achttien maanden na de datum van deze Algemene Vergadering. Zijn er vragen of opmerkingen over dit voorstel? Er zijn geen schriftelijke vragen binnengekomen. Zijn er vragen uit de zaal? Zijn er vragen via de live chat?

Moderator

Er zijn geen vragen.

De voorzitter

Dit was het laatste agendapunt waarop u uw stem kunt uitbrengen. De mogelijkheid voor deelnemers aan deze vergadering om uw stem uit te brengen wordt binnen enkele momenten gesloten en ik hoop aan het eind van de vergadering na afloop van de rondvraag de stemuitslagen bekend te kunnen maken.

9. Rondvraag en sluiting

De voorzitter

Dan ga ik over naar de rondvraag. Wie heeft er vragen? We gaan naar mijnheer Everts van de VEB.

De heer Everts

Zoals beloofd, zal ik me beperken tot één vraag en dat is een vraag die bij ons aandeelhouders natuurlijk leeft, afgezien van het Ministerie van Financiën doet. Goldman Sachs heeft gratis haar diensten aangeboden aan ABN AMRO vorig jaar. Daar zijn we natuurlijk blij mee, want normaal zijn ze erg duur maar we maken ons ook een beetje zorgen daarover. Wat gaat dat nu betekenen? We zien in het Jaarverslag 2020 dat ABN AMRO stelt 'we remain open to bolt-on acquisition opportunities, especially in private banking.' Sarah, ik help jou ook een beetje in de vertaling. In 2021 staat er wat anders. Dus er staat niet meer 'bolt-on acquisition opportunities in private banking' maar er staat nu 'we remain open to acquisitions that accelerate our strategy execution.' Waarom zijn de acquisitiecriteria aangepast en verbreed ten opzichte van vorig jaar? Waarom is die nieuwe formulering gekozen? Is er doelbewust wat meer ruimte gecreëerd? En als je kijkt naar de beurskoers ten opzichte van de boekwaarde, dan zie je ook dat misschien ABN AMRO wel een doelwit kan zijn voor anderen. Waar staat Goldman Sachs in haar zoektocht voor overnamekandidaten? Wat kunt u daarover zeggen en waarom is deze passage aangepast?

De voorzitter

Robert.

De heer Swaak

Ja, ik zal daar even een zeer kort antwoord op geven. Goldman Sachs laat ik maar even voor diegenen die over Goldman Sachs zijn gaan praten. Ik weet niet waar dat allemaal vandaan gekomen is. Ten tweede, wij hebben twee jaar geleden gesproken over bolt-on private banking. Dit jaar spreken we inderdaad over accelerating strategy execution. Wij hebben vanaf begin af aan gezegd dat private banking heel centraal staat in onze strategie-executie. Dus in die zin verandert er heel weinig en kijken we naar die mogelijkheden die een strategie-executie kunnen versnellen en die moeten dan aan een aantal stringente criteria wat ons betreft voldoen. Dat is wat we eigenlijk steeds gezegd hebben. Dat blijft zo.

De voorzitter

Dank Robert. Mijnheer Van den Bos.

De heer Van den Bos

De heer Tiemstra wil ik bedanken voor zijn inzet in de vier jaar of acht jaar?

De heer Tiemstra

Zes jaar.

De heer Van den Bos

Zes jaar. Zie je, dan zat ik er tussen in. Ik wil hem bedanken voor zijn deelname aan de RvC. Ik heb weleens genoemd van het is net 'are you being served' van heen en weer. Daar hadden we toen wat woorden over, maar mijn dank is gemeend.

De voorzitter

Dank mijnheer Van den Bos. Zijn er nog meer vragen? Ja, ga uw gang.

Aandeelhouder

Ik heb zo'n mooi apparaatje gekregen en normaliter zien wij dan wat er gebeurt, maar er is helemaal niets gebeurd. Hoe kan dat?

De voorzitter

Ja, er is een heleboel gebeurd, maar u ziet het alleen niet.

Aandeelhouder

Wat zegt u?

De voorzitter

Er is een heleboel gebeurd, maar u ziet het alleen niet.

Aandeelhouder

Wat raar.

De voorzitter

Ik hoop voor het einde van de vergadering, en ik zit te wachten eerlijk gezegd en daarom probeer ik de zaak een klein beetje te rekken, de uitslagen van alle stemmingen in beeld te krijgen.

Aandeelhouder

Helder, maar dan hebben we dus tijdens de vergadering niet kunnen stemmen.

De voorzitter

Jawel. Ik heb telkenmale bij elk agendapunt gezegd u kunt nu stemmen en het ligt ter stemming.

Aandeelhouder

Dan ligt het aan mij.

De voorzitter

Ja. Zijn er nog meer vragen? Ik krijg nu een beeld voting results. Ja, gaat uw gang.

De heer Vreeken

Ik ben even benieuwd wat de resultaten zijn van de red teams. De red teams proberen binnen te komen bij ABN AMRO. Ik neem aan dat ABN AMRO daar gebruik van maakt en ik ben benieuwd hoe succesvol ze daarin zijn. Dit is zowel een vraag aan ABN AMRO als aan de accountant van ABN AMRO. Red teams zijn hackers, ethische hackers die systemen testen en zoals bekend heeft de overheid de IT-systemen in Nederland helemaal niet op orde, zeker niet bij de belastingdienst en als het bij de belastingdienst misgaat gaat het in heel Nederland mis. Maar mijn vraag is eerst hoe zit dat bij ABN AMRO? Want als ik die vraag stel aan een organisatie krijg ik standaard het antwoord dat dat goed is, voortreffelijk, en vervolgens blijkt dat die red teams als ze de tijd hebben overal binnen kunnen komen.

De heer Swaak

Cybersecurity heeft bij ons elke dag, vierentwintig zeven (24/7), de hoogste vorm van aandacht, niet alleen vandaag en gisteren, maar ook morgen, en dat heeft met name ook te maken met de verhoogde dreigingsniveaus die we op dit moment zien, niet alleen door de zogenaamde red teams maar ook vanwege de oorlogsomstandigheden in een ander deel van de wereld. Die cybersecuritymaatregelen van de bank die beschermen de bank en die doen dat goed.

De heer Vreeken

En hoe zit het met de afhankelijkheid van eventuele overheidssystemen en betalingsverkeer?

De heer Swaak

Daar geldt hetzelfde antwoord voor, goed functionerend met goede beveiliging.

De heer Vreeken

Oké, dank u wel.

De voorzitter

Zijn er nog meer vragen voor de rondvraag? Ja, gaat uw gang.

Aandeelhouder

Ik heb inmiddels mijn stem uitgebracht met behulp van de collega's.

De voorzitter

Fantastisch. Heel goed. Dank u wel. Belangrijk. Dan ga ik nu kijken. Ik constateer dat er geen vragen meer zijn. Zijn er ook via de live chat geen vragen Ferdinand?

Moderator

Er zijn ook geen vragen.

De voorzitter

Ik zie hier een bordje voting results maar daar heb ik nog niet veel aan. Ik zie dat alle punten met ruime meerderheid zijn aangenomen. Ik zie percentages van negenennegentig komma zevenenzestig (99,67%) voor 3(b), honderd procent (100%) voor 2(h), negenennegentig komma drieëndertig (99,33%) voor 2(f). Dus ik kan u mededelen dat alle agendapunten met ruime meerderheid door de aandeelhouders zijn aangenomen. Ik kan nog wel even doorgaan. 4(a) negenennegentig komma tweeënveertig procent (99,42%), 4(b) negenennegentig komma tweeënveertig (99,42%), 6(d) negenennegentig komma negen procent (99,9%) en punt 6(d) iii met negenennegentig komma vierennegentig (99,94%). Dus u heeft daarvoor onze hartelijke dank dat u alle punten die wij hebben voorgesteld met zulke ruime meerderheid hebt aangenomen. Ik kan nog even doorgaan maar alles is met meer dan negenennegentig procent (99%) aangenomen. De juiste uitslag komt natuurlijk in de notulen te staan. Dan kom ik nog even op twee personen terug. Dat is allereerst op Tjalling. Ik ga dat vanavond veel uitgebreider doen, maar nu wil ik toch even jou ook ten overstaan van de aandeelhouders bedanken voor je enorme inzet in de afgelopen zes jaar. Jouw expertise en ervaring als financieel expert, maar ik zou ook willen zeggen moreel geweten van de Raad van Commissarissen, is bijzonder waardevol geweest en ik wil je daar ontzettend voor bedanken voor jouw enorme bijdrage aan de Raad van Commissarissen. Dank je. Ik ga niet over naar Engels. Ik ga het wel Nederlands houden zodat je Nederlands goed blijft. Ook wil ik graag Christian Bornfeld van harte bedanken voor het geweldige werk dat hij in de afgelopen vier jaar voor ABN AMRO heeft gedaan. Het is voor ons heel erg jammer maar we begrijpen volkomen dat je dichterbij je gezin en familie in Denemarken wilt werken. Dank je wel, Christian. Thank you. En ten slotte, maar zeker niet het minste een warm welkom aan Sarah Russell. We zijn erg blij dat zij de Raad van Commissarissen komt versterken. Wij zien bijzonder uit naar de samenwerking met jou. Hartelijk welkom. Dan sluit ik nu de vergadering. Dank voor uw aanwezigheid.